

KAJ PA GOZDARSTVO?

(Nadaljevanje)

Drugi dve vrsti dreve, sposobni za sajenje v plantažah, sta bor (zlati gladki ali zeleni bor) in rdeči hrast. Niti eden niti drugi ne terjata tako kvalitetno zemljišče kot topol, potrebujeta pa globoka tla. Rasteta hitro, zelo izboljšujeta tla in bi ju bilo primerno saditi na našem okraju bi bila zelo primerna za belokranjskih stelnjnikov. Les se uporablja zlasti kot jamski les.

Sistem plantazije zahteva hitro preusmeritev gozdarstva, zato smo na področju našega okraja začeli predvsem z izgradnjo vršnih sadik. Sadike za plantažne nasade morajo biti zdrave, lepe rasti in veliko močnejše kot sadike, ki smo jih gojili doslej. Sadike topola se goje v drevesnicah 3 — 5 let in ko jih presajamo v nasad so že 3 — 6 metrov visoke. Ne bomo se spuščali v strokovno razlago gojenja teh sadik, poudaril bi samo, da z dosedanjim načinom takozvanih »podtaknjev« (šibo topole vtiaknemo v zemljo) ne bomo nič dosegli. Bor in rdeči hrast gojimo v drevesnicah 2 — 4 leta. Na teren ju presajamo z 1 — 1,5 metra visokimi sadikami. Da lahko vzgojimo take sadike, kot smo jih pravkar omenili, nujno rabimo večje in mehanizirane drevesnice. Ena osnovnih nalog gozdnogospodarske organizacije v teku tega leta je osnovenje take drevesnice ter koncentrirati sredstva za pridobivanje saditvenega materiala. Drevesnice naj bi se osnovala na raziskanih in ustreznih tleh, pri tem pa naj bi površina drevesnice ne bila manjša od 3 hektarjev. Topolova drevesnica v Vrtni je pokazala, kako lahko tak objekt koristi razvoj gozdarstva, ker je v velikih drevesnicah vedno za-

gotovljeno strokovno vodstvo, sadike pa so kvalitetne in razmeroma poceni.

Pogozdovanje z močnimi sadikami ima to prednost, da potrebujemo manjše število sadik, ker jih ne sadimo tako gosto, poleg tega pa odpade potreba kolenčenja in obzvetje, kajti močnim sadikam plevel ne škoduje. Dolžnost Oblo in kmetijskih združenj je, da nudijo vso pomoč pri osnovanju takih drevesnic, zlasti pri arondacijah zemljišč, ki bi prišla v posev za drevesnice in plantaže.

Zvišana kazen za uboj v Brestanici

Marija Stanešič iz Brestanice je ubila 25. junija 1959 svojega moža Gracijana. Za to dejanje je bila prvič obsodena 29. oktobra 1959 pred Okrožnim sodiščem v Novem mestu na 5 let strogega zapora. Na pritožbo javnega tožila je Vrhovno sodišče LRS pred kratkim kazen zvišalo na 7 let strogega zapora.

Stanešič Gracijan je bil svojih okoličin znan kot miren človek, dober delavec in prijeten družabnik. Imel je to nesrečo, da je bila njegova žena silno razburjiva narave in ga je celo večkrat pretepala. Pri tem se ji ni niti upiral, ker se je vedno bal, da bi jo s tem izpustil in da bi jo potem z njo dokončno obračunal. Omenjenega dne je prišla obtoženka domov z oblačila pri sododnikih. Bila je nekočliko vinjena. Začela mu je očiti, da zalezuje druge ženske. Ker je po koljnik poznal njeno naravo je po besedah na pritožbo obtoženke go-je dohitela in suvala s čevljem. Po koljnik se ji je iztrgal in se zatekel v Kusaljevo kuhinjo. Bil je krvav po obrazu. Brž za njim je prišla obtoženka, ki je stopila k mizi, vzela g. nje kuhinjski nož in ga zasadila moču v hrbet. On je z

Vzporedno s plantažiranjem pa bo treba pogledovati tudi površine, ki potrebujejo splošne, niso pa prikladne za plantažne nasade. Ta dela bo treba opravljati še po klasičnem načinu gospodarjenja, vendar ne tako intenzivno kot pri nasadih, kajti skrbeti moramo, da bomo zvišali letni prirastek na zemljiščih, ki nam bodo dala najprej in največ lesne mase. Toliko o plantažiranjih. Prav pa bi bilo, da o tem vprašanju spregovore tudi naši strokovnjaki, ki se s plantažami že ukvarjajo.

zadnjimi močmi odšel iz Kusaljeve v Stritarjevo kuhinjo, ki je v isti hiši; tu se je zgrudil in umrl. Obdolženka je navadila za njim, vendar jo je na vratih zadržal Anton Stritar. Zato je zamahnila z nožem še po njem, da bi še njega zabolila, kar pa ji ni uspelo, ker je Stritar v zadnjem trenutku odskočil.

V preiskavi so ugotovili, da je bila obtoženka bolešno ljubosumna na moža in da je bila takšna zato, ker je bila pač psihopatska oseba. torej zmanjšano prištevanje.

Vrhovno sodišče je pri zvišanju kazni upoštevalo, da je obtoženka pri poskusu uboja več oseb vzela eni življenje, tako da je moža neopredeljeno in od zadaj zabolila s kuhinjskim nožem v hrbet.

O ubodu smo lani 5. novembra že kratko poročali. Pokazalo pa se je, da so bili takrat podatki neopolni, oz. preskorni, kar je vzbudilo nejevoljo med bralci v Brestanici. S tem dopolnjujemo prvotno poročilo.

S sejmšča

V ponedeljek, 15. februarja, so pripeljali na novomeško sejmšče 1014 prašičev, prodali pa so jih 923. Cene so se gibale od 3000—13.500 dinarjev. Posebne navale kupcev ni bilo.

INDUSTRIJA MOTORNH VOZIL NOVO MESTO

sprejme
v službo večje število kvalificiranih

**STRUGARJEV
BRUSILCEV
REZKARJEV
STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV
KLJUČAVNIČARJEV
ORODNIH KLJUČAVNIČARJEV
KLEPARJEV
VARILCEV
ŠOFERJEV »D« KATEGORIJE
AVTOMEHANIČARJEV**

Ponudbe s kratkim življenjepisom in podatki o dosedanjem delu pošljite na upravo tovarne.

Na zadnji seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora Novo mesto, ki je bila 12. februarja, so razpravljali predvsem o zdravstvu in socialnem varstvu, sprejeli pa so tudi več odlokov.

Z zavarovanjem kmetkega prebivalstva bo dotok bolnikov v ambulate in ostale zdravstvene zavode vedno večji. Zelo se bo povečalo tudi število bolnikov v novemški bolnišnici, saj prihajajo sem na zdravljenje tudi iz ostalih občin. Gradnja zdravstvenega centra, za katerega so že začeli izdelovati načrte, je torej potrebna. Nujno je tudi treba kmalu rešiti stanovanjski problem zdravstvenega osebja.

Svet za socialno varstvo je v preteklem letu posvečal največjo skrb otrokom — predvsem padli borci in v zgoljno zanemarjenim. Posebno skrb so posvečali še odraslim

RAZGLAS O OBVEZNEM CEPLJENJU PROTI PASJI STEKLINI

Obvezno cepljenje proti pasji steklini bo na področju občinskega ljudskega odbora Novo mesto po naslednjem razporedu:

1. marca ob 8. uri na Ruperjevi vrhu; ob 10. uri na Uršnih selih pred Zadrudnim domom.
2. marca ob 8. uri v Straži; ob 11. uri v Dolenjskih Toplicah.
3. marca ob 8. uri v Stopičah; ob 11. uri v Brusnicah.

Užijte REDIN
zato se redim!

Mešajte v hrano dvakrat ali trikrat na dan po eno žlico REDINA, uspeh bo presenetljiv!

Proizvaja Veledrogerija, Ljubljana, Mestni trg 22

V enem tednu povožene tri srne

V zadnjem tednu so bile na avtomobilski cesti med Karteljem in Mačkovec povožene tri srne. Škoda na avtomobilih znaša nad 100 tisoč dinarjev, pa tudi na divjadi je precejšnja. To se je zgodilo zato, ker na tem odseku avtomobilske ceste ni prometnih znakov »Paz! na divjad!« in zato, ker tudi vozniki motornih vozil vozijo precej brezskrbno.

RESEN — SREDIŠČE JABOLČNIH NASADOV MAKEDONIJE

je 900 m nad morjem, zato je sadje zdravo, brez škrlupa. Tudi ameriškega kaparja še nimajo. Stari strnjeni nasadi jablan merijo okrog 1000 ha. Zraven jablan je še nekaj hrušk, češkelj pa bolj malo. Nasadi so lepo oskrbovani, 80 odstotkov površin namakajo. Nasade jabolk so zasadili v glavem prirastku — domačini, ki so prej nekaj let živeli v Ameriki in so po vrnitvi z navdušenjem sadili sadje. Največ je sorte tevtok, od uvoženih pa parmene in kanadke. Stari nasadi so vsi na semenjaku, vegetativne podlage šele preizkušajo. V bližini Resna smo videli tudi nov 50 ha velik nasad jablan, sajen po starem klasičnem načinu na zelo pusti, revni zemlji. Cesta iz Resna proti Bitolju se naglo dviguje in doseže na prelazu 1179 m nadmorske višine. Na desni strani je Baba planina z najvišjim vrhom Pelisterjem (2600 m); pri vrhu sta 2 majhni jezera, ob katerih so počitniški domovi.

BITOLJ

v katerem smo prenočili, je na jugovzhodnem delu Pelagonske kotline, po kateri teče Crna reka. Nekdaj je to mesto bilo močno središče Balkana (80.000 prebivalcev) in je služilo kot tranzitno mesto za uvoz blaga iz Srednje Evrope za Grčijo. Proti jugu leži znameniti vrh Kajmak-

lan, kjer je srbska vojska v jeseni 1916 prebila solunsko fronto in novembra istega leta vkorakala v Bitolj. Tako je bil Bitolj sedež komande srbske vojske od novembra 1916 do zmagovitega pohoda srbske vojske v oktobru 1918. Na prvo svetovno vojno se danes spominja veliko, lepo urejeno pokopališče francoskih vojakov, ki so padli na tej fronti.

Po statističnih podatkih je Bitolj imel 1956, leta 42.934 prebivalcev. V mestu je 11 industrijskih podjetij z 2400 delavci. Največja pridobitev za Bitolj je nova tovarna skladiščarja, katero smo nameravali pogledati, pa tega zaradi začetka proizvodnje ni smogli. Važna je še usnjarna, tovarna hladilnikov in emajlirane posode, tobačna tovarna itd. Samo mesto se naglo modernizira in je obremenjeno s sedež okraja 4353 km² površine in 24.000 prebivalcev. Zelo je razvita obrt, saj je v mestu 966 raznih obrtnih obratov z okrog 2000 zaposlenimi delavci.

BISTRICA — PRIMER ZADRUŽNEGA SADRJARSTVA

Nedaleč od Bitolja, v smeri proti grški meji, je kraj Bistrica, kjer se uvaža sadjarstvo na zadrudni podlagi. Temelj sadjarstva tega kraja so postavili domačini, ki so se, vrnivši iz Amerike, z vso nemarno lotili te važne gospodarske panoge. Ti so ustvarili 174 ha velik roden, skoraj strnjjen sadovnjak. Na temelju tega je za-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Predsednik ZDA Eisenhower je s svojimi svetovalci odpotoval na desetdnevno potovanje po Braziliji, Urugvaju, Argentini in Čilu. V govoru, ki ga je imel pred odhodom po ameriški televiziji in radiu, je dejal, da so celo med prijateljskimi državami odnosi »včasih skaleni zaradi nerazumevanja in nesporazumov« in da želi on to čim bolj razčistiti.

Morda se je predsednik Eisenhower čisto morda, ko je govoril o »skalnih« odnosih, že se spominjal samo, na kakšen sropej je naletel podpredsednik Nixon, ko je notoval na južnoameriških državah. Južni sosednje ZDA se namreč pritožujejo, da je Latinska Amerika za ZDA »znanomartna celina«, kar zadeva gospodarstvo. Sicer so republikanci, ko so v začetku leta 1953 prevzeli vodstvo od demokratov, obljubili, da bodo ZDA bolj aktivno sodelovale z Latinsko Ameriko. Pokojni znanil minister Dulles je takrat razvil dve »liniji« politike do Latinske Amerike: gospodarsko sodelovanje in odločen in brezkompromisni boj proti komunizmu po vseh zahodni polohli. Medtem ko je bila prva linija samo na papirju, so ZDA vse svoje sile usredotočile na boj proti komunizmu, boji, od katerega ni imela Latinska Amerika nič.

Da ni težava v neznanju, kaj bi lahko zboljalo odnose med ZDA in Latinsko Ameriko, dokazuje že poročilo Eisenhowerjevega brata Miliona (ki tudi zdaj spremlja predsednika) leta 1953. V tem in neznanih svojih poročilih Milton Eisenhower trdi, da ključ do zboljšanja odnosov z Latinsko Ameriko tiči v gospodarskem sodelovanju. V ta namen je predlagal več ukrepov: tehnično in finančno pomoč za gospodarski razvoj, razširitev trga, znižanje

avonih carin, nakup zalog surovin od južnoameriških držav, povečanje dolgoročnih investicij tako javnih kot zasebnih, povečanje posojil in podobno. Toda kaj se je zgodilo?

Prvo znamenje, da zamisli, ki jih je izrazil Milton Eisenhower v svojem poročilu, niso priljubljene v Washingtonu, je prišlo, ko je februarja 1954 pomočnik zunanjega ministra za meledariške zadeve J. Moors Cabot, naklonjen

štirimi južnoameriškim predsedniki razpravljati o kapitalu za razvoj, o cenah za južnoameriško izvozno blago (večinoma surovine), o potrebi po skupnih regionalnih tržistihi, o zdravstvu, prosveti, stanovanjski izgradnji in transportu.

Cesar pa ni povedal, a bo gotovo načel med svojim potovanjem, je odnos ZDA do novega režima na Kubi. Po nekaterih glasovih bi ZDA rade pridole

Eisenhower v Latinski Ameriki

politični državnih investicij v Latinski Ameriki, odstopil zaradi nesoglasij z ministrstvom za finance. Zamenjal ga je H. F. Holland, pobornik politike zasebnih investicij v Latinski Ameriki. Toda še očitnejši dokaz, da republikanci nečajo ali niso sposobni uresničiti zamisli in priporočil Miliona Eisenhowerja, je nudila deseta medameriška konferenca v Caracasu marca 1954. Ta se je končala tako, da so obravnavo gospodarskih zadev odložili na poznejši čas, ker je hotel Dulles doseči od konference vse nekaj drugega. Dulles je hotel, da konferenca odobri severnoameriški načrt resolucije proti komunizmu, kar se je tudi zgodilo. Toda, kakor rečeno, južnoameriške države od protikomunističnih resolucij niso imele nobene koristi.

V bistvu je ta položaj trajal do današnjih dni. V Washingtonu sicer dobro vedo, kaj kalli odnose z Latinsko Ameriko, toda odločnega koraka naprej ni nihče storil. Predsednik Eisenhower je pred odhodom dejal, da bo s

bile južnoameriške sode za svojo politiko do Kube oziroma jih prepričale, da politika Kube ni koristna zanje. Z druge strani pa poročajo, da bo skušal brazilski predsednik Kubitschek vplivati na predsednika Eisenhowerja, naj ZDA rajši počakajo in naj ne izvajajo sankcij proti Kubi. Med tem bi druge južnoameriške države skušale izgladiti spor med ZDA in Kubi.

Sedanji obisk predsednika Eisenhowerja v Latinski Ameriki je zaradi vsega navedenega in tudi zaradi drugih momentov izrednega pomena. Vse kaže, da so v Washingtonu spoznali, da na stari način ne gre več. Latinska Amerika mora dobiti več pomoči in ne more več biti samo surovinska baza za ZDA. Hkrati pa se bo ameriška politika še naprej trudila, da ohrani Latinsko Ameriko še nadalje čimbolj zaprt za zunanje vplive, predvsem vplive vzhodnega sveta. Koliko se ji bo posrečilo, je dvomljivo. Zakaj Latinska Amerika se čedalje bolj trga iz dolge odvisnosti od severnega velikan.

Z zadnje seje Oblo Novo mesto

sklad za hišna popravila, odlok o določitvi stroškov hišne uprave ki obremenjujejo nosilce stanovanjske pravice, odlok o določitvi stroškov za tekoče vzdrževanje stanovanj, ki obremenjujejo nosilce stanovanjske pravice, odlok o plačevanju povečane stanarine za uporabo posameznih prostorov v stanovanju za poslovno dejavnost, odlok o določitvi najnižje najemnine za poslovne prostore in dela najemnine za poslovne prostore.

ZA VEČJO VARNOST PROMETA

Pri svetu za notranje zadeve OLO Novo mesto je bila 13. februarja ustanovljena komisija za varnost prometa in prometno preventivo. Prvo sejo je imela v torek 23. februarja. Na njej so razpravljali o ustanovitvi enih komisij po občinah, o bližnji kolesarski akciji in ostalem. Podrobneje bomo o prvi seji poročali v prihodnji številki. Komisija za varnost prometa je bila ustanovljena zato, ker

store v poslovnih stavbah, ki se odplačuje v občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš, odlok o zavarovanju plačila stroškov za popravila in vzdrževanje družinske stanovanjske hiše v državljanski lastnici ki obremenjujejo lastnika, in o odplačevanju posojila, najetega za upravljanje in vzdrževanje hiše, odlok o določitvi uradnih ur upravnih organov občinskega ljudskega odbora Novo mesto.

je lanska bilanca prometnih nesreč zelo porazna.

Ze prihodnji teden bodo v vseh večjih središčih okraja predavanja o varnosti na cesti, spremljana s filmi in diapozitivi. Udeležje naj se jih vsi uporabniki cest, tudi pešci!

FINANČNEGA KNJIGOVODJO

žensko moč, vezirano v poslovanju kmetijske zadruge, nujno potrebuje

KMETIJSKA ZADRUGA NA BIZELISKEM

Soba za samsko osebo pripravljena. Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. Nastop službe takoj. Pismene ponudbe upravi Kmetijske zadruge Bizelsko pri Brežicah.

TRGOVSKO PODJETJE

»PETROL«, Ljubljana poslovalnica NOVO MESTO

sprejme v službo

VEČ TRGOVSKIH POMOČNIKOV

za bencinski servis NOVO MESTO in OTOČEC

Plača po tarifnem pravilniku. — Prošnje z navedbo dosežene zaposlitve, šolske in strokovne izobrazbe pošljite na PETROL Novo mesto.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

■ Predsednik sovjetske vlade Hruščev, ki je na uradnem obisku v Indoneziji, je odpoval na otok Bali, kjer bo bival tri dni in bo imel razgovore z indonezijskim predsednikom Sukarnom. Po obisku na Baliju bo Hruščev odpotoval v Džakarto, kjer bo končal obisk. Doslej je premier Hruščev obiskal Indijo in Burmo, na poti nazaj pa bo obiskal še Afganistan.

■ Londonska konferenca o prihodnosti Kenije, britanske kolonije v Vzhodni Afriki, ki je trajala pet tednov, se je končala s kompromisom. Zastopniki tritranov so začasno popustili glede voline pravice za Afričane, ki je po novi ustavi v nekaterih omejena, in priznali načelo odklonilne za mozhne razlastitve. Vzglajalo pa pri tem, da mora Kenija v glednem času postati neodvisna.

■ Dunajska policija je odkrila ilegalno središče široko razporeno prepovedane nacionistične organizacije »Soziale Ordnungsbewegung« in tajno tiskarno, v kateri so razmoževali nacistično propagandno literaturo.

■ Britanska vlada je sklenila umakniti vse ribiške ladje pod britansko zastavo, ki plujejo znotraj 12 milj širokega pasu ob islandski obali. — Ze dolgo so namreč odnosi med Britanijo in Islandom napeti zaradi ribolova v islandskih vodah. Island namreč trdi, da segajo ozemelske vode 12 milj od obale, medtem ko Britanci priznavajo samo 3 milj. Najnovejši ukrep britanske vlade tolači kot premirje v tem sporu.

■ V Bruslju se je končala konferenca o Kongu, ki so se je udeležili zastopniki političnih organizacij iz Konga, belgijske vlade in treh političnih strank, zastopanih v belgijskem senatu in poslanski zbornici. Najvažnejši sklep konferenca je ta, da bo Kong razglašen kot neodvisna država 30. junija leto.

■ Alžirski vasi Melouze in Beni Lilman je prizadel hudo potres. Ubilih je bilo 46 ljudi, ranjenih pa 88. Sed sto ljudi je ostalo brez strehe nad glavo. Zanimivo je, da je pred leti isto področje tudi opustošil hud potres.

TIT DOBERŠEK:

Zapiski s poti po Makedoniji

kot Novo mesto) in je sedež okraja, ki meri 4234 km² in ima 198.000 prebivalcev. Glavne zgradbe mesta so ob obali jezera in delno na hribu, tako da ima mesto podoben našim primorskim mest. Hoteli ob jezeru so zelo lepi in čisti, saj je Ohrid znan kot eden najlepših letovinskih krajev v državi.

SAMOSTAN SV. NAUMA

stoji na nasprotni strani Ohrida tik ob albanski meji, je kulturni spomenik in pod zaščito. Vožnja z ladjo traja od Ohrida do samostana okrog poldrugo uro in je zelo lepa, ker je jezero popolnoma mirno, okolica je prav tako lepa in je vožnja pravi užitek.

Sv. Naum, učenec sv. Cirila, je javno začel delovati okrog leta 893. V Ohrid je prišel okrog leta 910 in je tu živel 10 let. Po 7-letnem delovanju se je pomenišil, sezidal samostan in se posvetil prosvetnemu delovanju ter književnosti. Sedanja cerkev je bila sezidana v 10. stoletju freske so novejšje, rezbarije pa izvirajo iz leta 1711. Cerkev je danes muzej in ne služi več bogoslužju. Brez dvoma ima sv. Naum za razširjenje prosvete v IX. in X. stoletju pred prihodom Turkov na Balkan za takratne slovanske prebivalce Balkana veliko zaslug in je bil v dobi turškega gospostva poleg kraljevička Marka Šrbom in Makedoncem nekaj narodni ideal, ki jim je dajal vero in upanje v boljše, svobodne dni.

lan, kjer je srbska vojska v jeseni 1916 prebila solunsko fronto in novembra istega leta vkorakala v Bitolj. Tako je bil Bitolj sedež komande srbske vojske od novembra 1916 do zmagovitega pohoda srbske vojske v oktobru 1918. Na prvo svetovno vojno se danes spominja veliko, lepo urejeno pokopališče francoskih vojakov, ki so padli na tej fronti.

Po statističnih podatkih je Bitolj imel 1956, leta 42.934 prebivalcev. V mestu je 11 industrijskih podjetij z 2400 delavci. Največja pridobitev za Bitolj je nova tovarna skladiščarja, katero smo nameravali pogledati, pa tega zaradi začetka proizvodnje ni smogli. Važna je še usnjarna, tovarna hladilnikov in emajlirane posode, tobačna tovarna itd. Samo mesto se naglo modernizira in je obremenjeno s sedež okraja 4353 km² površine in 24.000 prebivalcev. Zelo je razvita obrt, saj je v mestu 966 raznih obrtnih obratov z okrog 2000 zaposlenimi delavci.

BITOLJ

v katerem smo prenočili, je na jugovzhodnem delu Pelagonske kotline, po kateri teče Crna reka. Nekdaj je to mesto bilo močno središče Balkana (80.000 prebivalcev) in je služilo kot tranzitno mesto za uvoz blaga iz Srednje Evrope za Grčijo. Proti jugu leži znameniti vrh Kajmak-

družno vodstvo iz Bitolja naredilo program za 1000 ha velik strnjjen sadovnjak, od katerega je doslej posajeno 172 ha. Vmes je manjše družbeno posestvo, ki ima špallne nasade jablan, hrušk in breskev. Zemljišče na pogled ni najboljše kakovosti, PH je 6,3 do 6,5. Do sedaj so sadili po starem klasičnem načinu, sedaj pa bodo prešli na nov sodoben način sajenja. 400 kmetov je organizirano v 6 združenj, ki sodelujejo (kooperacija) z zadrugami pri obnovi sadovnjakov po posebnih pogodbah. Vremenski pogoji so za jablane in hruške ugodni, ker znaša zračna vlaga zaradi bližine gozdov (Baba planina) 75 % (drugod po Makedoniji manj, pri nas 80—90%), padavin je pa 600—700 mm (drugod po Makedoniji okrog 400 mm, pri nas 1200 milimetrov). 6% kmetov se ni hotelo prostovoljno odločiti za kooperacijo in ti so dobili tozadevne odločbe od občinskega ljudskega odbora. Zraven tisoč ha sadovnjakov zajema kooperacija še 700 ha vinogradov. Investitor del je zadruga. Kredit je na 10 let in so ga dobili prek zadrugne hranilnice. Zadrugniki so se obvezali prodati zadrugi tržni višek, 5% bruto proizvodnje pa bodo morali obvezno vlagati v tozadevne sklade. Pač pa je premalo strokovnega kadra, ker je na področju vseh 6 združenj na razpolago samo 1 kmetijski tehnik, strokovnjaki Zadrugne zveze iz Bitolja pa pridejo v nasade bolj redko. Pod sadnim drevljem pridelujejo različne poljske in vrtnne rastline, predvsem goje ogromno paprike, ki se je sušila pri vsaki hiši v venci ali na policah in vrvcih, kot pri nas korusa. To je lep primer sodelovanja pri obnovi sadovnjakov, ki bi ga morali uvesti tudi pri nas.

Anatolija ima namreč še ogromno nenaselejen površin in jih država skuša na ta način obljuditi. Predno se Turki izselijo, prodajo pri nas vse, to je zemljišča in premišline. Za izkupiček si nakupijo po navadi raznih strojev, ker so stroji v Turčiji dražji kot pri nas.

V soteski Črna Drima (ki priteče iz Ohridskega jezera) med Dobrom in Strugo so v teku gradbene priprave za zgraditev nove elektrarne. Zaradi del na preložitvi ceste višje v hrib smo se morali večkrat ustaviti.

Od Struge do Ohrida smo videli velike nove nasade jablan, sajene po starem klasičnem načinu, in površini več 100 hektarjev.

HIDROBIOLOŠKI ZAVOD V OHRIDU

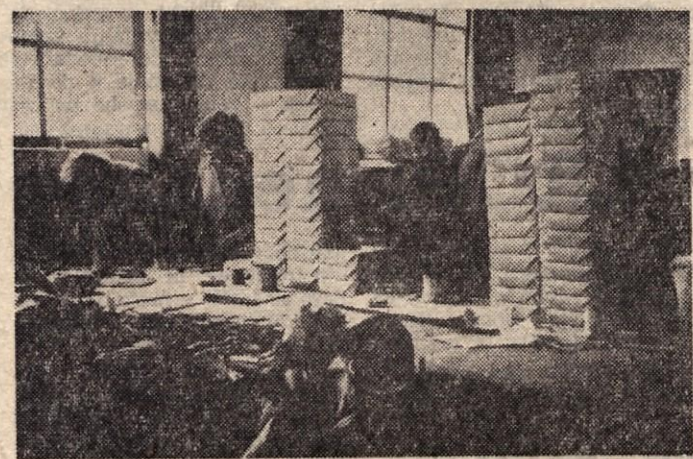
Za Ohrid je največje vrednoti Ohridsko jezero, ki meri 376,7 km², od tega 118,9 km² površine pripada Albanciji. Največja globina jezera znaša 283 m, povprečna globina je na 150 m. Jezero je eno najstarejših na svetu, ker se ne stara v biološkem oziru, kot na primer naše Blejsko jezero. Jezero ima zelo staro in znamenito favno in službi znanstvenikom vsega sveta za študij vodnega živalstva in rastlinstva. Vse to delo vodi in usmerja navedeni zavod, ki obenem opravlja kontrolo, da ostane ravnotežje med ulovom rib in naraščanjem. Zaradi velikih globin je voda jezera v globinah hladna, kar prija postrvi. V tem jezeru živi znamenita ohridska postrv. Za gojitev te postrvi in za že prej omenjene namene je bivša Jugoslavija leta 1935 osnovala hidrobiološki zavod. Letno vložijo v jezero do 25 milijonov zaroda. Glavni ribolov postrvi je od 15. decembra do 15. aprila. Postrv doseže do 4 kg teže in jo v smrznjenem stanju celo izvažajo.

Zmrznjen 15.000 prebivalcev (skoraj enkrat več

„Mi vsi smo delavski svet“

- Vse smo delali! — S tem stavkom je začel razgovor predsednik upravnega odbora delavskega sveta v KONFEKCIJI PAPIRJA VIDEM-KRŠKO, tovariš IVAN BUDIČ. Podjetje je bilo ustanovljeno v začetku leta 1958. Začetna „osnovna sredstva“ so bila kaj zanimiva: direktor Erno Ivačič, ključavničar Ivan Budič in delavka Ivanka Vovk so jih predstavljali... Tovariš Budič je bil torej eden izmed trojice, ki je vzidala prvo opeko v stavbo novega kolektiva. Zato mu je kolektiv pri volitvah prvega upravnega odbora zaupal odgovorno nalogo predsednika.

— Iz nič smo začeli. Vse kolektiv je bil delavski svet in tudi enotni smo bili tako, kot dober delavski svet mora biti. Iskali smo stroje, povpraševali, prosili in spet iskali. Nekaj smo našli tukaj, nekaj tam in proizvodnja je stekla. »Celuloza« nam je veliko pomagala. Zamašene roke si je obrisal v krpo in nadaljeval: — Prostor, ki nam je že zdaj premajhen, so 20. februarja 1958 že belili. Mizarji so postavljali okna. Konec februarja smo že začeli s proizvodnjo. Najprej smo rezali le ciklostilni papir. Do konca leta 1958 se nas je nabralo 12 ljudi. Nismo mi rovali. Delovni čas so nam določale naloge. Še nikdar nisem delal toliko kot takrat. Za prve plače je direktor dvignil denar iz svoje hrane in knjižice in si nekaj tudi izposodil. Takrat smo iskali predvsem sredstva za nakup strojev in oboje nekako dobili. — Kdaj se izvolili prvi upravni odbor? — Zdi se mi, da mesec po ustanovitvi podjetja. Pri delu smo se učili upravljati in hkrati delati. Težka šola je bila to. Prvo leto smo ustvarili 34 milijonov in že malo laže zadihali. Lani, to je drugo leto, smo naredili šestkrat več — 199 milijonov. Letošnji plan je še večji — 227 milijonov moramo narediti. Proizvodnjo smo razširili. Zdaj delamo vrsto proizvodov.

Tako teče delo v konfekciji papirja Videm-Krško. Zavoji se gomilijo na zavoje, saj so lani predelali kar 800 ton papirja. Pridne roke deklet ga režejo, zaviljajo in lepijo

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Na seji Zveznega izvršnega sveta, ki je bila v preteklem tednu, so sprejeli precej zakonitskih predpisov in odločkov. Bralce ne bi seznanili z vsemi, saj se tičejo nekateri le posameznih gospodarskih dejavnosti, drugi zopet pa tudi vseh proizvodjalcev. Zato bi najprej zapisali nekoliko več o odločbi, s katero so bile odložene volitve delavskih svetov v letošnjem letu.

Po veljavnih predpisih volimo delavske svete in upravne odbore vsakokrat potem, ko so sprejeti zaključni računi. Veljavna navodila določajo, da morajo biti delavski sveti izvoljeni vsako leto najpozneje do konca aprila, upravni odbori v podjetjih, ki štejejo manj kot 30 delavcev pa do konca marca. Že v preteklih letih smo ugotovili, da so volitve vselej prežgode. Podjetja namreč niso uspela tako hitro pripraviti zaključnih računov, pa tudi inventure. Zaradi tega so bile razprave o teh važnih dokumentih zelo površne, dogodilo pa se je celo, da delavski svet sploh ni razpravljal o zaključnem računu, pač pa ga je predsednik samo podpisal, pač zato, da je banka sprejela zaključni račun.

Tudi letos podjetja ne bodo uspela pripraviti zaključnih računov tako, kot je predvideval določeni rok. Družbeno knjigovodstvo glavne centrale Narodne banke je že 10. februarja sporočilo, da je tudi rok za zaključne račune odložen in da mora biti sprejet najkasneje do 31. marca. Že zategadelj je bilo treba preložiti tudi volitve delavskih svetov, ki naj bi bile načeloma vedno šele potem, ko je zaključni račun sprejet. Zvezni izvršni svet je zato podaljšal rok za volitve delavskih svetov do konca maja letošnjega leta. To velja tako za delavske svete v večjih podjetjih kot za upravne odbore tistih podjetij, ki imajo manj kot 30 zaposlenih. Tako se delavski svet, pa tudi sindikalne organizacije pač ne bodo mogle izgovarjati, če razprave o zaključnem računu ne bodo dobro pripravljene. Časa je zdaj dovolj. Le še to. To podaljšanje velja le za letošnje leto, ker pričakujemo, da bo Ljudska skupščina že letos sprejela nov zakon o gospodarskih organizacijah, ki bo med drugim določil tudi čas volitev delavskih svetov in upravnih odborov.

Zvezni izvršni svet je med drugim uredil z novim predpisom tudi nadomestila za potne in druge stroške javnih uslužbencev. Centralni odbor sindikatov uslužbencev je namreč s posebno analizo ugotovil, da so sedanje dnevnice pre-

Volitve DS odložene

nizke, da bi lahko krile stroške za prenočevanje in prehrano v posameznih mestih. Zato so dnevnice povečane od sedanjih 1000, 1200, 1300 na 1300, 1500 in 1700 dinarjev. Predpis določa tudi, kakšna prevozna sredstva lahko uporabljajo uslužbenci na službenih potovanjih in predvideva nadomestila za potne in selitvene stroške, nadomestila za ločeno življenje in drugo.

Zvezni izvršni svet je sprejel tudi posebno odločbo, s katero so bila dodeljena sredstva za investicije v promet. Tako upamo, da bomo v letošnjem letu precej izboljšali promet in dobiti zamujeno, saj je znano, da je ta gospodarska dejavnost poleg trgovine močno zaostajala za splošnim razvojem.

Letos bodo med drugim še naprej gradili progo Sarajevo-Konic, Jablanica-Mostar. Dosedaj je bilo za to progo porabljenih že več kot dve milijardi dinarjev. Dodeljena so bila nova sredstva za nadaljevanje del. Letos bodo gradili tudi progo med Kninom in Zadrom. V kanjonu reke Krke bodo naredili 79 kilometrov nove železne ceste, ki bo, kot pravijo, ena najbolj romantičnih pri nas. Za progo Titograd-Bar bo dodeljenih prav tako nekaj novih sredstev. Z njimi bodo progo oziroma naprave ob progi, povsem dogradili. V Kommetu pa bodo nadaljevali z gradnjo proge Metohija-Prizren.

Precej denarja bo porabljenega letos za gradnjo luk. Nadaljevali bodo dela v Baru, ki bo kmalu postal naša največja luka. Precej denarja bo porabljenega za gradnjo novih letališč. Okoli 2 milijardi sta namenjeni za gradnjo letališča Beograd in nakup opreme za letališča Zagreb ter Beograd. Končno je tu še avtocesta Bratstvo in enotnost. Letos bodo dodeljena skoraj prav tolikšna sredstva kot lani, to je okoli 13 milijard dinarjev. Nadaljevali pa bodo tudi z gradnjo jadranske ceste. In sicer od Zadra proti Splitu. To je le del največjih objektov, ki jih bomo gradili letos pri nas. Zelo velika sredstva pa bodo porabljena za nakup novih vagonov, lokomotiv, avto-

KONFEKCIJA PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

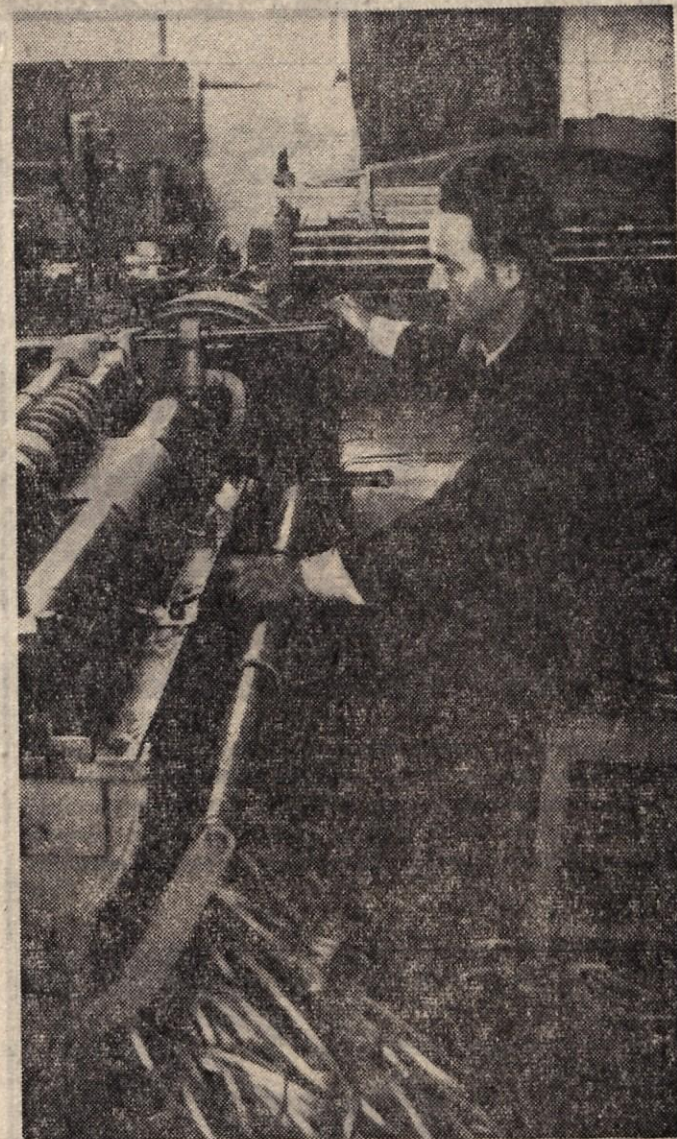
— Kar takoj bom pogledala, je rekla in odhitela k seznamu. — 77 jih je! — Kako pa delavski svet? — sem bil še radoveden. — Mi vsi smo delavski svet! O vsem se skupno pogovorimo, — je odvrnila. — Na seji upravnega odbora smo govorili o gradnji nove stavbe. Tovariš direktor je predlagal, da bi delali prostovoljno. Ker bi nevali dela na graščiču doprinesli le malo, smo sklenili, da bomo raje delali prostovoljno v proizvodnji. Ponoči, ko odda druga izmena, se zberemo in delamo. Tudi takrat po normi, da se ne bi kdo hvalil, češ udmariško sem delal, v resnici pa bi spal pri prostovoljnem delu. Do zdaj smo naredili vsi skupaj 1000 prostovoljnih delovnih ur. V denarju zneso to 3 milijone dinarjev.

Lotil sem se še direktorja Erna Ivačiča, ki je prispeval obrat. — Tovariš direktor, povejte še vi nekaj o načrtih! — Naš začetek je bil res težak. Brez denarja, brez strojev, brez prostorov in brez ljudi smo začeli. Zdaj imamo že 4 milijone osnovnih sredstev. Polovica je sicer izposojenih, toda to bomo že nekako preotkili. 800 ton papirja smo predelali lani. Obratna sredstva smo si

ustvarili sami s proizvodnjo. Delitev dohodka je ugodna za sklade, saj odpade nanje kar 77 odstotkov in le 23 odstotkov na osebne dohodke. To nam omogoča hitro izgradnjo. Ko smo pričeli, smo rezali le ciklostilni papir, pozneje smo začeli delati še zvitek za računske stroje in blagajne (ading role). Špecerijske vrečke, beleznice, pisarniške mape in škatle iz kartona in lepenke. Pogajamo se za proizvodnjo lepilnih trakov iz papirja in tudi lepilnega papirja v večjih kosih.

Da gradimo novo stavbo, so vam gotovo že povedali. 50 milijonov nas bo veljala popolnoma opremljena. Gračimo jo v celoti z lastnimi sredstvi, le malo nam bo mogoče pomagala občina. Nova stavba nam bo omogočila res dobro izkoristiti stroje, ki jih že imamo. Ko se bomo preselili vanjo in ko bo proizvodnja res taka kot si jo zamišljamo, bo v kolektivu zaposlenih 100 ljudi. Takrat bomo na leto ustvarili 400 milijonov dinarjev prometa.

Taki so načrti Konfekcije papirja Videm-Krško. Njen kolektiv pozdravlja desetletnico delavskega samoupravljanja, poln novih načrtov in trdne volje, da s prizadevanjem delom razvije podjetje in čvrstega graditelja socializma. Miloš Jakopce

Močno slovesen je videti ta stroj. Verjetno ne bi uganili, kaj proizvaja. Tudi blagajničarke in drugi, ki uporabljajo računske stroje, najbrž ne vedo, da nastajajo na tem stroju zviti papirja, na katerega nabirajo računske stroje številke in dolge seštevke. Tu nastajajo »ading role«, prav ta stroj pa jih namotava

Zdravstvo na seji Oblo Črnomelj

V Črnomlju je bila v petek 19. februarja 8. redna seja občin zborov občinskega ljudskega odbora Črnomelj, na kateri so odobrili poslušati poročilo sveta za zdravstvo o problematiki zdravstvene službe v črnomljski občini. Predsednik sveta za zdravstvo, zdravstvenih prostovoljcev, zdravstvenega kadra in stanovanj za zdravstveni kader. Na seji so sprejeli vrsto sklepov, ki bodo pripomogli k izboljšanju zdravstvene službe v občini.

V nadaljevanju se je sprejelo še odločbo o ustanovitvi podjetja »Litolezna industrija« Črnomelj

— V izgradnji sprejeli so plemenitost gojitvenih in tehničnih del za letošnje leto. Sprejeli odločbo o obveznem zatiranju divjega in poškodljivega hmelja in pravila novo ustanovljene ljudske univerze v Črnomlju.

Razen tega so izdali še nekaj garancijskih izjav za najetije investicijskega posojila nekaterim gospodarskim organizacijam in rešili neke težkočije zadeve.

Po seji so si odobrili obeh zborov občinski Belokranjski železovarni »BELT« in prisostvovali pričetku požarnega obratovanja nove hvarске peč.

Skrb za človeka

nikdar in nikjer ne preneha ter je prav zato na prvem mestu vseh nalog Socialistične zveze — Zapiski z občinske konference SZDL v Sevnici — Predlog komisije za sklepe: dvigniti število članstva na 65 odstotkov vseh volivcev v občini

Ob navzočnosti 102 delegatov in članov občinskega odbora SZDL Sevnica ter velikega števila gostov, med katerimi so bili tudi ljudski poslanci Viktor Zupančič, Stane Rebernik in Jože Knez, zastopnik GO SZDL Slovenije Jože Gosnar, sekretar občinskega odbora SZDL Roman Ogrin in številni predstavniki sevnških kolektivov, društev in organizacij, je bila v nedeljo dopoldne letna konferenca Socialistične zveze v Sevnici. Izbrano politično-organizacijsko poročilo predsednika občinskega odbora SZDL Mira Gošnika je bilo tehta analiza napredka, razmer, nalog ter problemov, ki so pred organizacijami in člani Socialistične zveze v občini.

Poročilo o dosedanjih uspehih in novih nalogah našega najširšega političnega vseljudskega parlamenta je temeljilo v sevnški občini na tehle izhodiščnih postavkah: SZDL in skrb za človeka, SZDL in gospodarstvo, predvsem naloge za dvig kmetijske proizvodnje. SZDL kot pobudnik dejavnosti v komuni ter naloge SZDL pri krepitvi demokracije in utrjevanju socialističnih odnosov med ljudmi. Zanimivo konkretiziranje teh poglavič je potrdilo, da se je delo političnih organizacij v občini zadnje leto zelo poglobilo, kar potrjuje napredek na vseh področjih družbenega dogajanja. Ugled Socialistične zveze kaže naraščanje števila članov, ki se je povečalo od lani na letos od 53 na 59 odstotkov od skupnega števila volivcev. Zdaj je v občini 7.183 članov SZDL. Najboljše uspehe je pri razširjanju vrst članstva dosegla osnovna organizacija Sevnica, ki ima v vrstah SZDL že 79 odstotkov vseh volivcev, na drugem mestu je Sentjanč s 70 odstotkov, tretja je Loka s 67 odstotkov, najslabša pa je Blanca s komaj 33 odstotkov vključenih volivcev. Navzlic razgibanosti dejavnosti pa vse osnovne organizacije SZDL v občini še vedno niso vsestranski pobudniki družbenega dogajanja na svojem področju. Stiki med obč. odborom SZDL in vaškimi organizacijami niso najboljše, sestav novih odborov pa jamči boljše delo, kar se v občini že pozna.

K besedi se je oglašil tudi sekretar Glavnega odbora SZDL tovariš Franc Kimovec-Ziga in dal konferenci tehten prispevek (njegova izvajanja bomo objavili v prihodnjih številki). Ob koncu konference so izvolili nov 39-članski občinski odbor SZDL in tričlanski nadzorni odbor. Za sekretarja občinskega odbora SZDL so izvolili tovariša Slavka Sribarja, za predsednika občinskega odbora SZDL pa tovariša Ljuzeta Stihna. Njega so tudi izvolili za delegata na V. kongres SZDL Jugoslavije, ki bo 18. aprila v Beogradu.

Tovarni celuloze in papirja bodo postavili še en papirni stroj in s tem povečali proizvodnjo časopisnega papirja za 100 odstotkov. Za to gradnjo bo potrebnih okoli 3 in pol milijarde dinarjev investicij in v ta namen predvsem vsa lastna sredstva, ne samo podjetja, pač pa tudi vseh ostalih v občini. Povečana zmogljivost tovarne celuloze bo imela velik vpliv na povečanje narodnega dohodka v občini, saj se bo s tem vrednost bruto proizvodnje v tovarni povečala od 6 na 11 milijard din. letno. Prav zaradi takega ekonomskega učinka se je potrebno odredi letos mnogim stva-

Medtem ko se gospodarstvo v občini uspešno razvija, zaostaja njegov pomembni del — kmetijstvo. Vsi pogoji obstajajo, da občina lahko doseže 5-letni plan razvoja gospodarstva v 4 letih, saj ji manjka, vseh letošnjih planov, le do 2. odstotka, pa bo dosegla načrt, ki je bil predviden do konca 1961. Več kot polovica prebivalstva v občini se peča s kmetijstvom, le-to pa ustvarja v občini 27 odst. skupne bruto proizvodnje — dokaz več, da je ta proizvodnja na nizki stopnji. Prvenstvena naloga je torej: dvigniti kmetijsko proizvodnjo zasebnega kmetovalca. S tem — in z vsemi drugimi nalogami, ki jih ima industrija, obrt, trgovina, gostinstvo, promet itd. v občini — vsem pa ustvarjamo temelje za dvig življenjske ravni.

PETLETNI PLAN ZE LETOS!

Razprava na konferenci je potrdila, da so delegatni naloge SZDL zelo jasne: 5-letni plan moramo doseči v 4 letih, ker je to velika zmaga na poti k našim končnim ciljem — socializmu! Kmetijska zadruga mora postati proizvajalec in organizator dela, ne le trgovinca! V krajih, kjer imamo malo članov, ni razgibanosti; tudi tu pa so vsi pogoji, da se Socialistična zveza utrdi in vsestransko organizira družbo. no dejavnost. Kmetijstvo kot celota je naše veliko, še vse premalo izkoriščano bogastvo — za tako delo pa nam manjka v občini načrtov. Novi, krajevni odbori SZDL, naj bi sovpadali z mejami oblastvenih krajevnih odborov; organizacijska utrditev bo prinesla nam vsem veliko novih pobud in uspehov. Široka fronta dela je pred Socialistično zvezo — na njej se borimo vsi, da bodo naloge petletke uresničene v 4 letih, se pravi že le-

tos! Združevanje investicijskih sredstev, napredek v kmetijstvu, zdravstvu, obrti in povsod drugod so konkretne naloge, za katere ne potrebujemo zdaj nobenih novih navodil. Potrebujemo pa nekaj drugega:

● konkretne, točne zadolžitve posameznih članov SZDL, odborov naših organizacij. Zdaj, ko so naloge tako zelo jasne in kot na dlani pred nami, v uresničevanju drobnih, vsakodnevnih opravkov ne po-

Podpredsednik OLO Novo mesto, tov. Viktor Zupančič, je na konferenci govoril predvsem o široki delovni fronti, na kateri smo vsi člani Socialistične zveze

trebujemo načelnega prepričevanja in utemeljevanja. Potrebujemo pa zveste, predane delavce in kmete, dobre ljudske izobražence, požrtovalne ustvarjalce socializma.

Potem ko so izvolili nov 33-članski občinski odbor SZDL in sprejeli pomembne sklepe za nadaljnje delo, so na prvi seji izvolili za novega predsednika obč. odbora SZDL Franca Avsca. Člane SZDL sevnške občine bo zastopal na V. kongresu SZDL Jugoslavije gozdarski tehnik Vinko Geč.

Tečaje za higienski minimum

priraja Zavod za izobraževanje odraslih v Novem mestu za delavce vseh prehranskih strok. Takšni tečaji za gostinske delavce so bili v okviru občinskih delavskih univerz v občinah Brežice, Videm - Krško, Črnomelj in Novo mesto, kjer so se zbrali gostinski delavci tudi s področja sosednjih občin. Zadnja od teh tečajev sta se pričela 22. februarja v Vidmu - Krškem in v Novem mestu; v Brežicah in v Črnomlju pa so jih zaključili že prej. Enaki tečaji za delavce iz ostalih prehranskih strok (trgovci in slaščičarji) bodo sledili.

NOVO TOVARNO ZDRAVIL so dogradili v začetku tega meseca v Vrtem. Izdelovalni bo razne tablete in sirupe, že maja pa bodo začeli s njej izdelovati še druga zdravila. Pričakujejo, da bo z naša bruto proizvodnja tovarne okoli pol milijarde dinarjev.

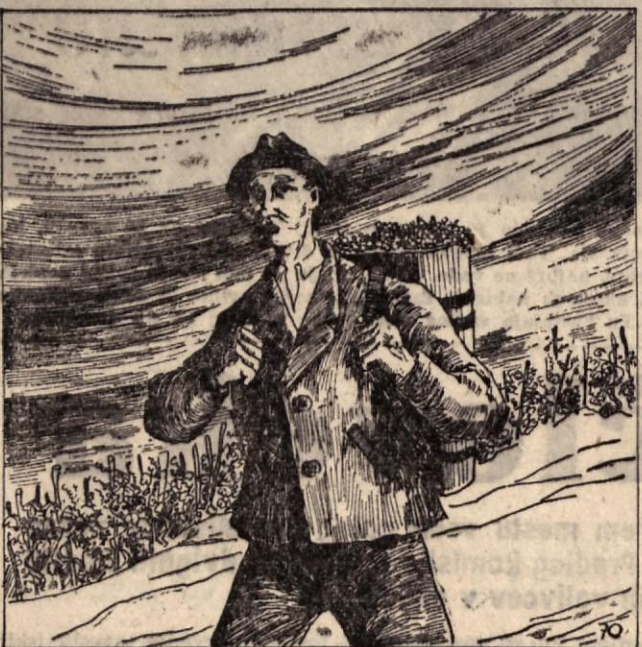
RUDNIK RJAVEGA PREMOMA SENOVO
● PRIPOROČA SVOJ KVALITETNI PREMOM VSEM POTROŠNIKOM!

NEPOKORJENI BREGOV

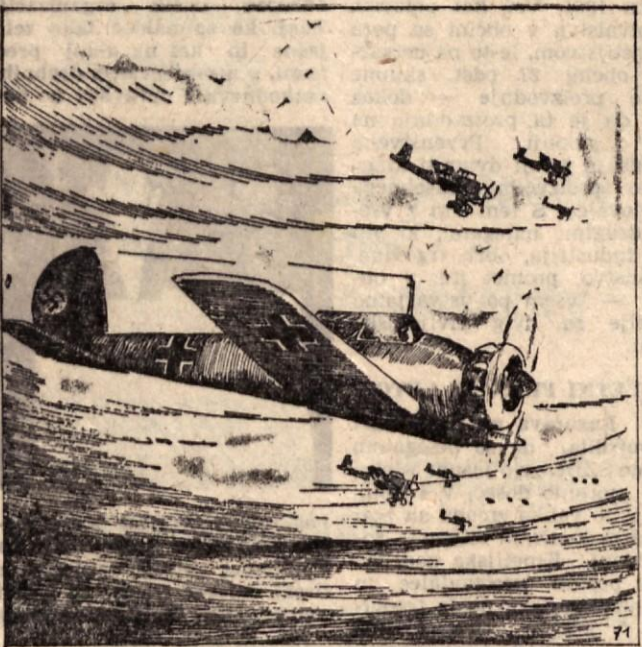
PIŠE: Milan Bačković RIŠE: Mire Cetin

69. Zena sama ni zmogla vsega dela. Zato je oddal puško mladim, čilim borcev. Rana v prsih ga je še vedno skelela in če je krenil navkreber, je težko lovil sapo. V Mohorjevem bregu je bilo spet mirno in tiho. Zato pa je v dolini tembolj utripalo neugnano življenje in v srcu vsega — okov osvobodeno uporniško Novo mesto.

70. Jesen je bila lepa. V gorah je zorelo grozdje, a moških je manjkalo. Zato je Mohor po dolgih letih spet oprtal brento in jo polno nosil k preši. Prejčnja leta sta jo prenašala sinova. Zdaj pa — Miha je bil z brigado nekje pri Turjaku, Jože pa se je tolkel z Nemci v dolini pri Kostanjevici.

71. Spet je zvrnil polno brento v kad in malo postal. Odahnili si je. Kadar je prinesel brento do zidanice, je moral počivati. Prsa so se spet razbolela. Ko je hotel nato kreniti spet navzdol, mu je udarilo na uho brnenje motorjev. Od vzhoda se je privlekla jata črnih letal in se hitro bližala mestu v dolini.

72. Letala so strmoglavno drsela navzdol in se spet vzpenjala. V nebo so planili stebri ognja in dima. Grom eksplozij je segel v bregove dokaj kasneje. — »Letošnje vino bo še hudo grenko!« je trpko dejal Mohor in se počasi odpravil navzdol. Dotlej glasni in pojoči vinogradi so nenadoma gihgnili.

MLADINA NA VASI

bodi nosilec socialističnih idej

Mladina brežiške občine je na letni konferenci občinskega komiteja LMS pregledala delo v preteklem letu in ocenila vlogo nepravilnosti. Konferenca se je razen delegatov udeležili še predsednik Oblo Brežice Miroslav Kambič, tajnik Oblo Franc Bukovinski, sekretar občinskega komiteja ZKS Brežice Silvo Gorenc in drugi. Goste je v imenu mladine pozdravil predsednik občinskega komiteja LMS Edo Cirkelj.

Poročilo o delu in problemih v minulosti je podal Edo Cirkelj in poudaril, da sekretariat ni uspešno uresničiti vseh nalog in nakazal je tudi vzroke za nepravilnosti. Eden glavnih vzrokov nepravilnosti je mlado vodstvo, ki je brez izkušenj, in neodgovornost članov komiteja; ti niso redno prihajali na seje in zato niso bili poučeni o nalogah in sklepih zadnje letne konference.

Od 23 aktivov v brežiški občini je is vaskih. Prav na vasi je težko najti ljudi, ki bi bili sposobni voditi

mladinsko organizacijo, ker je še vedno premalo mladinskih aktivistov. Vodstva mladinskih aktivov se morajo povezati s političnimi in gospodarskimi organizacijami, da bodo lažje reševala svoje zadeve.

Ne smemo pa reči, da je bila mladina brežiške občine popolnoma nedelavna. Dala je 80 brigadirjev, organizirala razne prireditve, razen tega pa so nekateri aktivisti uspešno delovali in imeli lepe uspehe na političnem, športnem in kulturnem področju. To so bili aktivisti Cerkije, Čatež, Skopice in še nekateri drugi. Doseženi uspehi naj bodo spodbuda za nadaljnje delo.

Vaski aktivisti poznajo probleme vasi, premalo pa so seznanjeni z delavskim samoupravljanjem. Vaska mladina bi morala spoznati socialistično družbo bolje podrobno in naj bi postala nosilec socialističnih idej na svojem področju. Tovariši Cirkelj je tudi poudaril, da je povsem napačno, da v vodstva mladinskih aktivov na vasi volimo le prosvetne delavce, ker ti premalo poznajo probleme vasi. Mladina naj sama vodi svojo organizacijo, prosvetni delavci pa naj jim pomagajo in z nasveti usmerjajo njeno delo.

Poročilo so se razvila živahna razprava, ki je bila zelo koristna, saj so prišli na dan razni problemi mladinskih aktivov na vasi in v tovarnah. Nekateri aktivisti nimajo pripravnih prostorov niti za sestanke, da o političnem in o kulturnem udejstevanju sploh ne govorimo. Tudi člani političnih forumov, ki so prisostvovali konferenci, so dali precej koristnih nasvetov za nadaljnje delo. Ena izmed najvažnejših nalog, ki

jo bo moral uspešno izvesti novoizvoljeni občinski komitej LMS Brežice, je agitacija za mladinske delovne brigade. Ne smemo pozabiti, da nas loči od pričetka del na avtocesti le še nekaj dni, zato moramo takoj prijeti z delom za zbiranje prve kmečke delovne brigade.

I. T.

Belokranjci v Zagrebu

Belokranjski rojaki, ki živijo v Zagrebu prav lepo pozdravljajo vse svoje domače in prijatelje iz Bele krajine ter jim želijo še mnogo uspehov v letošnjem letu: Julij in Terezija Klepac, Matilda Brodarek z možem Jožetom, Tončka Rakar in Polonca Renko ter Marija in Alojzija Jurjevčič.

ZROP: nenehna vzgoja

V nedeljo, 14. februarja, je bil v Novem mestu občni zbor Zdruga rezervnih oficirjev in podoficirjev občine Novo mesto. V poročilih in razpravi je bila poudarjena predvsem skrb za nenehno strokovno in

politično izobraževanje rezervnih oficirjev in podoficirjev. Zato so imeli v preteklem letu nad 70 predavanj. Predavali so jim aktivni oficirji.

Občinski odbor ZROP je dobil lani le 120.000 din. dotacij. S tem denarjem so kupili 12 malokalibrskih pušk. Organizacija dela brez stalnih nameščenecv, honorarno pa so bili plačani le predavatelji. Predavanja so bila v glavnem o novem načinu vojskovanja.

Do jeseni lanskega leta je bilo na območju občine ustanovljenih 12 osnovnih organizacij ZROP. Vsaka ima svoj odbor in delajo dobro. Rezervni oficirji predavajo tudi pri predvojaški vzgoji.

Bodoče naloge organizacije so: še nadaljnje strokovno izpopolnjevanje in splošna vzgoja članov, vključevanje novih članov (oficirji so člani organizacije skoro 100 %, podoficirji pa le 78 %), izvedli

bodo strelsko tekmovanje podoficirjev z malokalibrsko puško in oficirjev s pištolo itd. Na občnem zboru so izvolili nov 17-članski upravni odbor, ki ima 7-članski izvršni odbor, ter 3-članski nadzorni odbor. Udeležba na občnem zboru je bila bolj slaba, saj je prišlo le okoli 60 % delegatov, pa tudi od vabljenih sta se ga udeležila le zastopnika občinskega komiteja in JLA.

OPOZORILO

Vse obiskovalce ruševin gradu Hmeljnik opozarjamo, da vstop v grad in grajska dvorišča zaradi nevarnosti rušenja ni dovoljen. Ker se na gradu vrše zavarovalna dela, je vsakršno samovoljno odnašanje ali odvažanje kakršnega koli materiala prepovedano in po doloilih zakona kaznivo.

Občinski ljudski odbor
NOVO MESTO

Pester program vabi

Ce govorimo o dejavnosti mladine na terenih v Novem mestu, ne moremo, da ne bi omenili VIDE KRAŠEVEC, strokovne učiteljice iz Novega mesta. »Povej kaj o svojem delu«, sem jo zaprosil.

»V mladinski organizaciji sem pričela delati že v šoli. Vanjo sem se vključila preko športnega udejstevovanja. Po prihodu v Novo mesto sem iskala stike z mladino. Seveda sem jih kmalu dobila, toda ne toliko, da bi bila zadovoljna. Opazila sem, da je mladina prepuščena sama sebi in da ni vključena v nobenem aktivu. Večina se jih je izgovarjala, da delajo v tovarnah, zato ne utegnejo in podobno. Osnova za vse te izgovore je

bila v tem, da se mladini v prejšnjem aktivu ni nudilo dovolj pestrosti in tako jih ni mikalo, da bi bili vključeni.

Pa poglejmo danes. Novo vodstvo je znalo izdelati pester program, ki priteguje vedno več mladincev. Danes se nihče

ne izgovarja, da je zaposlen pri matični organizaciji. O tem, če je naša mladina preveč zaposlena, bi lahko razpravljali. Vsek, ki ima interes, vedno najde za sebe del, ki mu prija. Naši mladinci se potrebiti pestri programi dela, pa bodo uspehi vedno večji. Ne katere oblike so že preživele in jih je potrebno zamenjati z boljšimi. Cilj pa je v vsem isti. Treba je le čimveč pestrosti in pa poslušati, za kaj se mladina nardušuje.

Vida je povedala, da je poleg dela v terenskem aktivu angažirana v občinskem komiteju LMS Novo mesto, pomaga pa tudi pri aktivu na gospodinjstvi šoli. Pripravljen je delati povsod, kjer jo potrebujejo. Je še zelo aktivna športnica in najde tudi tu precej razvedrila.

Ob koncu razgovora mi je zaupala, da se je v kratkem času spoznala s tolikimi mladinci in mladinkami, da si niti misliti ne more.

— Sedaj delamo kot kolektiv, ki se že dolgo poznamo, med nami ni nobenih mej, čeprav smo mladinci iz najrazličnejših poklicev.

Sd.

Pet let internata v Črnomlju

Pet let že nudi črnomljski internat, katerega zgradba in notranja ureditev spada med najlepše in udobne tovrstne ustanove, prijetni dom okoli 130 otrokom.

Zamisel o gradnji tega internata sega že v leto 1945, ko je ljudska oblast odločila, da se ustanovi v Črnomlju popolna srednja šola. Vzporedno s tem se je porodilo vprašanje dijakeškega doma, Belokranjski dijaki so si namreč jeli iskati stanovanja in bivališča vsepovsod, kar pa je bilo zelo otežkočeno zaradi že tedaj neugodnih stanovanjskih razmer.

1. maja 1953 je sedanji predsednik občinskega ljudskega odbora Janez Zunič zasadil prvo lopato na mestu lokacije sedanjega internata. In jeseni naslednjega leta je bila zgradba že dograjena in dana v uporabo naši mladini.

Danes živi v internatu 122 otrok, od tega 12 otrok brez staršev, 61 brez očeta, 5 brez mater, 12 nezakonskih, 9 od ločenih staršev in 23 otrok, ki imajo še oba roditelja. Med

omenjenimi je 58 otrok padlih borcev. Vsej tej mladini posveča prav materinsko skrb prizadeta vzgojiteljica in upravnica internata Anica Jakšetova, kateri so v pomoč tri vzgojiteljice ter šest pomožnih oseb. Pri ravljanju doma prav pridno sodelujeta domska skupnost in upravni odbor internata.

Po delu se počitek prileže

V Srednji kmetijski šoli na Grmnu je 94 gojencev iz vseh krajev novomeškega in kranjskega okraja. Imamo pa različno predizobrazbo (od 4. razredov osnovne šole do 8. razredov gimnazije), zato so že po nekaj dnevih poteka nastopile prve težave, ko smo pričeli s kemijo, fiziko, pedologijo in biologijo, torej s predmeti, katerih se mnogi še nikoli nismo učili. Vendar ni nihče klonil.

Sredi januarja smo imeli ustne izpizte iz fizike in sadjarsko-vinogradniške stroke. Tiste dni je bilo na Grmnu še posebno živahno. Vsi smo nestrpno čakali, da pridemo na vrsto, se bolj nestrpni pa smo bili prihodnji dan, ko smo se zbrali, da bi zvedeli za ocene. Ko je razvnel šole ing. Milan Bratka pripovedoval red, so fantje zapovrstjo zardevali in se smehljali, kajti ocene so bile dobre. Na koncu je povedal še skupen uspeh razredov in vse šole ter dejal:

»Zelo sem zadovoljen s takim uspehom in upam, da bom tudi v prihodnje. Vsem skupaj čestitam na uspehu in želim, da bi se kar najbolje imeli na počitnicah.«

Nato se je upravitelj, upravi šole in odličnemu predavateljske-

Člani ZB v Šmarjeti so bili tudi lani zelo prizadevni

Krajevni odbor Zveze borcev v Šmarjeti je imel pred kratkim občni zbor, katerega se je udeležilo veliko število članov organizacije. Živahna razprava se je sukala največ okoli vstopa v članstvo ZB. Govorili so o priznanju delovne dobe in NOB in o izrednih upokojitvah, brezplačnem zdravljenju borcev in aktivistov NOV. Vodstvo organizacije je svojim članom razložilo vse, kar so želeli vedeti in jim dajalo nasvete.

Pri pregledu dela se je ugotovilo, da je bil dosedanji odbor zelo delaven, saj je v tem letu organiziral odkritje spominske plošče v Zalovičah, kjer je bila leta 1942 partizanska bolnišnica in grobnica padlih borcev ter ZFT na pokopališču v Slapih pri Klevežu. Novoizvoljeni odbor si je zadal nalogo, oddolžiti se tudi borcev na Slapih, kjer

bodo odkrili spominsko ploščo, prav tako bodo na Selih pri Zburah odkrili ploščo v spomin na partizansko bolnišnico. Razen tega bodo na trgu v Šmarjeti postavili temelj za centralni spomenik padlim borcev in žrtvam fašizma iz šmarješke okolice.

P. D.

Nov tovarniški list v Črnomlju

Belokranjska železovnica »BELT« v Črnomlju je začela izdajati svoj tovarniški list »BELT« in »FORMATOR«. Prva številka je izšla ob letošnjem občinskem prazniku. Uredil jo je sekretariat osnovne organizacije Zveze komunistov, ki je dal tudi pobudo za izdajanje tega lista. V prihodnje bo izdajanje lista prevzel izvršni odbor sindikalne podružnice, ki bo izvolil tudi uredniški odbor.

Namen lista je seznanjati člane kolektiva z vsemi pomembnimi sklepi organov delavskega samoupravljanja ter o življenju in delu kolektiva nasploh. S tem se je tovarniški list v našem okraju spet okrepil z novim glasilom. Prav bi bilo, da bi po stopinjah tega belokranjskega kolektiva in vseh drugih, ki že izdajajo svoja glasila, korakela tudi vsa ostala večja podjetja v našem okraju.

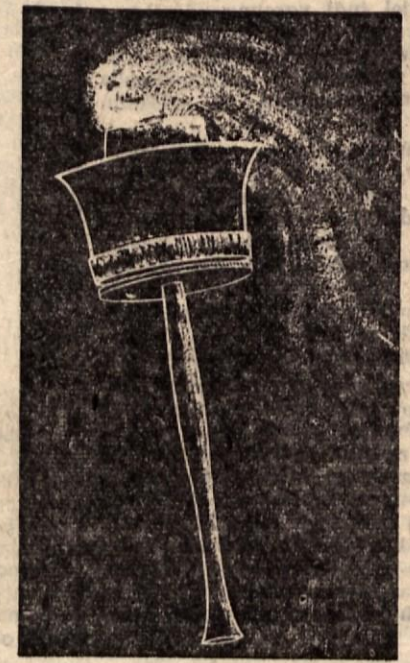
Opozorjamo potrošnike, naj pri odpiranju zavitka OSKAR pazijo na vložene slike. Kot smo že večkrat objavili, je v vsakem zavitku detergenta OSKAR po ena športna slika. Vsakdo, ki zbere deset različnih športnih slik, sodeluje v veliki nagradni igri. Tovarna ZLATOROG vas bo pravočasno obvestila o bogatih dobitkih, ki jih bo prineslo žrebanje v Mariboru.

Slike bakle ali zbirko desetih različnih športnih slik pošljite na naslov: Tovarna ZLATOROG, Maribor, Klavniška ulica 23.

Tovarna ZLATOROG obvešča vse dosedanje in bodoče potrošnike detergenta OSKAR, da velja za

BREZPLAČNO POTOVANJE NA OLIMPIADO V RIM

tudi slika bakle, ki jo tu objavljamo.

Dva pomembna kulturna jubileja v senovski občini

V soboto, 13. februarja, je bil na Senovem slavnostni zaključek kulturnih prireditev ob proslavljanju 35-letnice DPD Svoboda Senovo in 15-letnice DPD Svoboda Brestanica. Prireditve so se razen velikega števila prebivalcev udeležili tudi predsednik OLO Novo mesto Niko Belopavlovič, predstavniki okrajnega sveta Svobod in PD Novo mesto: predsednik Feder Tominšek, podpredsednica Tatjana Belopavlovič in tajnik Janez Gartner, predsednik ObLO Senovo Karel Šterban in drugi.

Predsednik občinskega sveta Svobod in DP Senovo Anton Horjak je poudaril v svojem govoru, da je od leta 1925, ko je Zveza rudarjev v Senovem ustanovila delavsko prosvetno društvo »Svoboda«, ki je tedaj šlo 60 članov, to društvo bilo kljub preganjanju starega režima žarišče napredka in kulture. Po osvoboditvi se je dejavnost široko razmahnila in že 3. avgusta 1945 je bil ponovno ustanovni zbor Svobode Senovo, kmalu nato pa Svobode Brestanice. Čeprav je nemški okupator izropal dvorane, so se kulturni delavci pogumno lotili dela in z o-

ločno voljo in čudovitim poletom, obnovili so dvorane. Ze 6. oktobra 1945 je bila prva večja kulturna prireditev v Senovem. Preko 50 odrskih del, vrsta koncertnih prireditev in proslav, gostovanja po Sloveniji, neumorno delo in veliki uspehi v 15 letih povojnega razvoja so zgovoren dokaz plodnega dela obeh Svobod.

Uspele dramske, pevske in koncertne prireditve jubilejnega kulturnega tedna so bile dobro obiskane. Prebivalstvo je s toplim in iskrenim priznanjem ponovno izkazalo svoje velike simpatije do neumornih pevcev, igralcev in glasbenikov. Mladi rod senovskih rudarjev in kolektiva brestaniške elektrarne pa je spet dokazal, da je nosilec gospodarskega in kulturnega napredka. Pesem, ki je moglo vrela iz mladih src, je spodbudila in jarmih novih uspehov. Praznik svobodarjev senovske občine je bil kulturni praznik vsega prebivalstva, ma-

nifestacija sil, ki jih socialistična misel združuje pod praporom Svobode že 35 let.

Predsednik Horjak je v imenu občinskega sveta SPD čestital in razdelil lepe nagrade razglasilnim članom obeh Svobod: Kristini Radej, Mihi Učakarju, Nadi Jelenko in Francitu Kmetcu iz Svobode Senovo, Antonu Javoriču, Silvanu Mozarju, Jožici Janežič, Slavku Zakšku in Dolfinu Moškoni iz Svobode Brestanica. Predsednik Svobode Senovo Karel Šterban pa je izročil darila še vrsti kulturnoprosvetnih delavcev, med njimi Antonu Horjaku, Janezu Zupanciču in Tonetu Pleterškemu, funkcionarjem občinskega sveta SPD in aktivnim delavcem v Svobodi.

Poudarek na izobraževanju

V nedeljo, 14. februarja, je bila v Novem mestu skupščina Občinskega sindikalnega sveta. Na njej so se pogovarili o izobraževanju po kolektivih, ki imajo že ustanovljene izobraževalne centre. Tu se bodo delavci strokovno izpopolnjevali za delo na svojih delovnih mestih. Razen tega so zadožili tudi člane, ki bodo pomagali izvesti letne skupščine (te bodo do konca marca), za nov občinski svet bodo predvideli več mladih ljudi, izvolili pa so že 12-članski odbor, ki bo vodil proslave 10. obletnice delavskih svetov.

»Draga Ruth« v Šentjanžu

DPD Šentjanž je v zadnjem mesecu naštevilo komedijo »Draga Ruth«. Premiera bo v nedeljo ob 14. uri, sledila pa bo pustna zabava s srečelovom in z nagradno maskarado. Tako si društvo prizadeva posredovati domačemu občinstvu zdrav zabavo in razvedrilo. Prihodnji mesec bodo člani dramske skupine s komedijo gostovali v sosednjih krajih.

Pismo iz Vučitrna

Sporočam Vam, da težko pričakujem naš domači list in da ga z velikim veseljem prebiram. Zanimajo me zlasti novice iz domačega kraja, katerih je vedno dovolj. Pošiljam lepe pozdrave vsem bralcem ter vsem fantom in dekletom na Dolenjskem, zlasti pa bratu in sestri, atu in mami, vojak Vinko Kostanjevec iz Trebelnega.

IZIDOR MOLE: Ob Težki vodi

»Tri četrtine sonca« v Novem mestu

Ceprav navadno v našem listu ne pišemo o filmih, je o filmu »Tri četrtine sonca«, ki ga je ta teden vrtel Kino Kika, potrebno nekaj besed. Prvo, da je v snemanju filma bilo zajeto tudi Novo mesto, ki je s svojim lepotnim in obsežnim trgom dalo okvir vrsti prizorov, v katerih srečamo celo nekaj znanih novomeških obrazov, drugo, da so obiskovalci s filmom bili zadovoljni, kakor z malokaterim domačim proizvodnjem, iz njega je pravo filmsko vzdušje, ki te prevzame in pretrese. Film prikazuje skupno povratnikov iz koncentracijskih taborišč po končani vojni, ki jih vsak, kakorč ne nek črni obmejni postaji na odhod, združuje v eno družino. Vender je vsakdo od preživelih taboriščnikov svet zase, v vsakem vrta lastna pekoča misel in načrt za bodočnost, vsak zase pa doživlja tudi svojo tragiko. V Pulju je bil film zaslužen nagraden.

Milo kaznovana zaostalost

Sodnik za prekrške pri ObLO Novo mesto je pred kratkim kaznoval Franca Lenčiča iz Smalčje vasi na plačilo 1000 din denarne kazni ali 2 dni zaporu, ker ni pošiljal v šolo v vsem prvem polletju svoje hčerke Ivanke, nač pa jo je uporabljal za razna dela. Lenčič je bil kaznovan še premalo! Kaj pomaga ta kazen, ko bi lahko dekle ostalo neuko ali celo nepismeno! Posledico pomanjkljive izobrazbe bi v življenju kaj kmalu občutila. In še to: šolanje je pri nas brezplačno, zato ne bi smelo biti takih primerov!

Razlike počasi zginevajo

Kulturnoumetniško društvo FRANC LUNAČEK je srce kulturnega življenja v Šentrupertu

KUD Franc Lunaček iz Šentruperta je na svojem rednem občnem zboru 18. t. m. pretreslo svojo dejavnost v preteklem letu.

Največji uspeh je bil nakup prvega televizijskega sprejemnika v Šentrupertu. Denarna sredstva za to nabavo so prispevale kulturne ustanove iz Novega mesta in Ljubljane, ObLO Trebnje, podjetja iz občine in sami poštovovalni člani KUD. Izredno zavzetost pri zbiranju denarnih prispevkov je pokazal dolgoletni predsednik KUD Bojan Brezovar. Ljudje iz bližnje in daljne okolice se ob večerih zbirajo na šoli, kjer je aparat montiran, in z zanimanjem gledajo spored ljubljanske in zagrebške televizijske postaje. Zdi slike niso ravno najbolj čiste. Ko bo zgrajen oddajnik na Kumu, bo sprehod boljši. Ta uspeh je KUD tako opogumil, da je sklenilo v tem letu kupiti ozkočrtno kinematografsko aparaturo.

Mladinci dramske sekcije so v preteklem letu igrali Frankovo dramo Jezusovi apostoli. Zal nekaj naštetih iger ni bilo uprizorjenih zaradi odhoda glavnih igralcev. Letos se učijo Moliérovo komedijo Šola za očete. V okviru KUD so mladinci ustanovili godbo. Nadarjenih in navdušenih fantov je dovolj, težava je le, kako bodo nabavili glasbila. Društvena knjižnica ima 700 knjig. Izbira ni velika, ven-

dar Šentrupertanci radi berejo. Najbolj vneti bralec je v preteklem letu prebral kar 66 knjig. Knjižnica želi podpre kulturnih ustanov, da bi lahko nakupovala zanimive poslovne in poljudnoznanstvene knjige, ki vsak dan prihajajo na naš knjižni trg. Odročne vasi niso več tisto, kar so bile nekdaj. Razlike med mestom in vasio se zmanjšujejo.

F. Z.

Prvo polletje uspešno

V preteklem polletju šolskega leta 1956/57 je potekal pouk na gimnaziju v Novem mestu brez hujših motenj. Delno je oviralo delo pomanjkanje učnih prostorov, saj so se morali dijaki seliti za posamezne predmete v profesorsko knjižnico, v govorilnico ali geografski kabinet. Šolska obisk je bil normalen, čeprav je precej vlakovarjev in kolosarjev. Tako je v I. b razredu od 30 dijakov le 7 takih, ki stanejo pri starih v mestu vsi drugi so pri tujih ljudih ali se vozijo z avtobusi, vlakom, ali hodijo več kilometrov peš v šolo. Delni neuspeh je tukaj gotovo v zvezi z oddaljenostjo, saj prihajajo nekateri dijaki šole v mraku domov. Podobni problemi so tudi v ostalih razredih, čeprav v manjši meri.

Zdravje dijakov na splošno ni zadovoljivo. Res ni bilo kakih epidemij vendar je sistematično zdravniški pregled pokazal pri dijakih izredno mnogo srčnih okvar (od 30 preiskanih kar 16 primerov). Drugi so občutili za pljučne bolezni. Nekaj dijakov mora biti pod stalno zdravniško kontrolo. Najmanj odsotnosti je bilo v klasični paraleli, kjer 13 tednov ni nihče manjkala. Drugod pa se je odsotnost iz malenkostnih razlogov obetno zmanjšala, so je v tem pogledu začela delati razredna dijaška skupnost.

Se vedno manjka vrsta potrebnih učbenikov. Tako za zgodovino in zemljepis v višjih razredih; tudi pri slovenski berili, ker niso bila ponosnjena. Ta pomanjkljivost je resna ovira za redno učenje.

Šolska skupnost dijakov je posebno skrbela za materialni položaj dijakov, sodelovala je pri razdeljevanju štipendij dijakom, onim dijakom, ki se ne morejo pravočasno vračati domov, pa je priskrbela hrano. Ni pa se še

odločneje uveljavila pri prizadevanju za stalno resno delo in učenje. V odnosu do nastalih dijakov je preveč popustljiva. Šolski odbor, v katerem so tudi trije dijaki, je imel tri seje. Ob ravnanju je materialna vprašanja šole in dijakov ter uspehe ocenjeval na konferencah. V zadnjem drugem polletju pa skupna konferenca šolskega odbora, profesorjskega zbora in predstavnikov šolske skupnosti obravnavala uspeh prvega polletja.

Učni uspeh po razredih je bil naslednji: I. a (klasična) 80,3%, I. b 73,3%, II. a 81,6%, II. b 80%, III. razr. 60,9% IV. a 78%, IV. b 76,1%.

Tudi zunanji šole so bili dijaki zelo delavni, tako v taboriški organizaciji, v TVD Partizan in športnih organizacijah, v literarnem klubu. Osmosolci so 18-krat nastopili po raznih krajih v okviru z Moliérovim delom Scapinove zvluke. Člani literarnega krožka so nastopili v Cromulju in Celju, recitatorji pa pri vseh proslavah v Novem mestu. Lepo uspeša svedena akademija ob zaključku proslav 40 letnice Partije in SKOJ se v veliko meri zasluga dijakov in pomoči profesorjev. Glasbeniki so nastopili na prireditvi zadržnikov »Pokazi, kaj znaš«. Tudi mladi mešani pevski zbor je bil nastopil, pripravlja pa se ta pevski festival v Celju.

Svobodne dejavnosti se vsestransko razvijajo. Dijaki poglabljajo na krožkih znanje iz obveznih tujih jezikov življenja pa je tečaj italijanskega in ruskega jezika. Matematični imajo tudi svoj krožek. Eksperimentalno delo se odvija v biološkem kemičnem krožku. Tudi mladi arheolozi se seže v preteklost svojega kraja. Tako so dijaki razen šolskega znanja pridobili tudi izvenšolskega.

dialektološki zapisek. Če ne med besedilo, bi ga bilo treba uvrstiti vsaj med Opombe. — O pesmi »Tak je sladka...« (str. 100) naj pripomnim, da je to Cegnarjev prevod neke pesmi Celakovskega.

Ta pesem je objavljena že v Spominih II, 134. K str. 496 naj dodam, da je bil oče pisatelja Pujlija od 1874 v Podgradu organist in je obenem opravljal po tedanjih navadi tudi učiteljske posle, se pravi, učil je mladino s pomočjo platetaf samo tiskane črke, kakor je razvidno iz tamkašnje šolske kronike.

Prav posrečeno je knjigi dodan tudi kronološki seznam pisem, kar olajša uporabo, kajti pisma sama so razvrščena po adresatih. Dobro bo rabilo tudi celotno osebno kazalo za vseh dvajset knjig, vendar pogrešam nekaj imen, ki se sicer v tekstih nahajajo, n. pr.: Salehar, Gril, Opaltar, Šmon, Kozoglav itd. (Imena sem vzel iz Zbranih spisov III, 9, 11, 47, 107, 129.)

Ko bi bilo dodano še imensko kazalo krajev, bi bilo močno ustrezno geografom, narodopisem in ne nazadnje tudi šolnikom. To pa kajpada niso očitali, ampak samo pripombe, ki solidnemu delu prof. Logarja in njegovega sestavljalca kazala prav nič ne jemljejo vrednosti.

XII. zvezek je posvečen spominu marljivemu in zaslužnemu raziskovalcu Trdine pokojnemu profesorju dr. Alojzu Turku.

K. BACER

Folklorna revija na Otočcu

Sekretariat okrajnega sveta SPD Novo mesto je na zadnji seji razpravljal o folklorni reviji, ki jo bo svet priredil 12. junija letos na Otočcu v okviru prireditev zleta Bratstva in enotnosti. Poleg najboljših folklornih skupin iz okraja so udeležbo na reviji prijavile tudi odlične folklorne skupine iz vse Slovenije. Vsekakor bo ta prireditev zelo pomembna za naš okraj, saj bo zaradi kvalitete in bogatega sporeda pritegnila na Dolenjsko veliko obiskovalcev.

Sekretariat je tudi sklical za 5. marec v Vidmu razširjeno sejo predsedstva, ki se je

Dolenjske nismo pozabili

Ceprav smo daleč od doma, se dostikrat spominjamo na domače kraje, ki jih ne moremo pozabiti. Zelo radi imamo Dolenjski list, ki nam prinaša novice od doma in nam pomeni več kot vsako pismo. Vsem domačinom pošiljamo lepe pozdrave: Jože Fabjančič, Ivan Rauh, Janez Jeršin, Albin Barbič, Pavel Šajevac in Justin Zorko.

Uspeša uprizoritev Marlinčeve komedije »Ad acta« v novomeškem gledališču

Smeh na odru

V četrtek, 11. februarja, je novomeško gledališče »Dusan Jereb« uprizorilo komedijo iz sodobnega življenja »Ad acta«, ki jo je napisal Marjan Marinc.

Avtor je znan novomeškemu občinstvu po »Komediji o komediji«. Obe komediji sta doživeli že celo vrsto uprizoritev. Obravnavata sodobne probleme, ki nastajajo v naši družbi. Lahkotno in kompozicijsko preprosto komedijo »Ad acta« je avtor postavil v okolje starega, odmirajočega družbenega reda. To malomeščanstvo ima neko posebno obliko vedenja, pa tudi — miselnosti, ki pa izgubljajo svoj pomen in vsebino. Avtor satirno udara po njem, ker se še poljavi. Z nadirani, ki so pojena iz preteklega časa, je novi čas vsaj moralno že obračunal, ker so življenjske nesmotrnosti in niso vezane s splošnim družbenim razvojem. Prav zato so smešna in vredna satire.

Uprizoritev je režiserje vodil T. Gortnar. Zavedal se je osnovne značilnosti komedije, ki je vsakokor želja po ugajanju čimvečjemu krogu gledalcev. Dramaturška gradnja je enostavna, zato ni problem za režiserja. Vsa Marincova dela tudi ne zahtevajo velikega tehničnega aparata na odru. Režiser je dobro poudaril zaletavost in politično spletkarjenje ter obračanje po vetru.

Situacijske in besedne komike je dovolil, da gledalca držita ves čas v napetosti. Režiser je poudaril oboje. Morda bi bilo dobro v III. dejanju nekaj črt preko teksta, ki je včasih kar razvlečen. Igrji je dal potrebno dinamiko, sproščenost in nazki na potrebno vigranost. Napačne in slabosti posameznih junakov je tu in tam karikiral, no satiriziral cel komedije je bila vseeno otipljiva. Ustvarili je nekaj posrednih tipov. Seveda odnosi med osebami niso povsod precizno togično izpeljani, kar pa je stvar izvajalca.

Režiser je igral tudi vlogo referenta Trdine. Ta življenjsko nesmotni človek je zaživel v igri. Kljub situaciji, v katero je zašel, se ne more spriznati z dejstvom.

Aplavz na odprti sceni je požel za odlično igranje Dominik Bratož (Sigismund Perogrizz)

da je družba postavljena na drugačne osnove in da bodo njegova hrotenja in nazori nalezli na odpor sodobne družbene morale. Z dobro naštevano vlogo je prepričal.

Mica Sall v vlogi njegove žene. Ane je z mirno igrjo, ustrezno mimiko ter prizadetostjo ustvarila potrebni malomeščanski ambience. Cvetko, absolutno kemije, je Eva Nifergalova oblikovala zelo plastično. To je bil lik, ki je raste od prizora do prizora. Aninega brata Rudolfa je upodobil P. Cigler. Zelo prepričljiv lik vetrnjaka je zaživel na odru, dobil me so in kri, izdelan do potankosti v mimiki in kretnjah. I. Pavšič je Trdinovega podjarmnika Kotnika igral z njemu lastno suverenostjo na odru. Uradnika Perogriza je D. Bratož izdelal scela, doživeto in tako prepričljivo, da mu je občinstvo aplavdiralo na odprti sceni. Dobra je bila solgra vseh nastopajočih.

Scena — delo I. Lapajnet — je ustrezala: preprosta, a funkcionalna. Svetlobni park je vodil N. Pavlič, odrski mojster je bil L. Ivančič.

Uprizoritev je lepo uspeša. Do sedaj je bilo pet predstav v razprodani hiši. Občinstvo se je vedno zabavalo in predstavlo vedno sprejelo. Večer komike — na odru in smeha — v dvoran! S komedijo bo naše gledališče gostovalo tudi drugod.

Prof. Tone Trdan.

Trdinovo zbrano delo XII

Nedavno izišli 12. zvezek Trdinovega Zbranega dela prinaša dokaj raznorodno gradivo: bajko Stojan in sv. Irene, ki je doslej veljala za izgubljeno, 176 dopisov in pisem, dva dnevnikla iz časa pisateljevega bivanja na Reki ter dodatek mladostnih pesmi in zgodovinskih tekstov; leti naj pokažejo tudi to pango Trdinove dejavnosti, ker je obsežnejše delo: Zgodovino slovenskega naroda zaradi njenih pomanjkljivosti in tudi vsebine urednik izločil iz prihodnje izdaje.

Na prvi pogled bi človek nemara sodil, da gre za manj značilne stvari, ki so se uredniku nabrale, ko je postrgal izpraznjene predale. Toda v resnici je stvar drugačna: tudi tem spisom, dasiravno se gibljejo na obodu prave literature ali pa segajo celo že izven njenega področja, je Trdina vtisnil pečat svojega izjemnega duha, kakor se nam je doslej razodeval v vseh prejšnjih, bolj »literarnih« zvezkih. Tu mislim predvsem njegovo korespondenco. Trdina ni bil edinstven človek samo po tem, kako je znal presojati druge ljudi in njihove usode; enako nenačuden je namreč tudi po tem, kako je znal prenašati udarce, ki mu jih je usoda delila vse življenje. Omenim naj le nekaj stvari! Komaj si je 1882 z drugim zakonom malce uredil življenje in izboljšal gmo-

položaj, že ga je napadla nadležna kožna bolezen. »Skoraj poldrugo leto,« piše bratu Gregorju, »mi nagajala glava. Vsa je polna krast. Teče mi iz ušes, iz vrata in tudi na več krajih iz glave. Z obraza mi je nekaj grdih krast odpadlo, druge se pa držijo kot klop... Ali zato pa nikar ne misli, da žalujem in javkam in da se čutim nesrečnega. Preveril sem se, da boleznij niso tako hude nadloge. Da le človeku ni treba ležati vedno v postelji — in meni to ni treba — vse druge stitnosti dajo se prebiti in prenesti brez velike teave. Res je, da nikamor ne morem iti, ali ravno ta nemogočnost me varuje, da ne srečam in ne vidim nečnega sovražnika slovenskih naših pravic in mi se torej ni treba nikoli prehudo jeziti.«

Po osmih letih zadovoljnega zakonika mu tudi druga žena umre. Dolgo ne more preboleti te izgube, ali vere v lepoto in smisel življenja mu tudi to ne more ubiti. Že štirinšestdesetletnemu se zdi celo, da je življenje čedalje lepše in mi-kavnejše. Čemerikavi terjalcji sicer trdijo, da je ta svet in vse, kar je na njem, prazno, on pa čuti, »da je svet neskončno krasen in radosten.« In ko čezdalje močnejše starost trka na njegova vrata, jo sprejema s stoicnim mirom, vredino in humor-

jem: »Zobje mi gredo že zmerom kar zaporedoma iz ust. Vsakemu se za slovo prav nizko priklonim iz hvalečnosti, da mi je tako dolgo zastoj služil.«

Pisma so pisana 27 naslovljenem; med njimi so posebno zanimiva bratu Gregorju, Rudežu, Koblarju, Levcu in nekdanjemu učencu dr. Pavlu Turnerju, vsa pa so lepo dopolnilo leposlovnim spisom, saj nam skupno izredno plastično očrtujejo Trdinove politične, socialne, gospodarske in umetniške nazore pa tudi Trdinovo človeka.

Pred malce nerodnim vprašanjem pa je stal urednik prof. Janez Logar, ko se je bilo treba odločiti, ali naj v svojo izdajo sprejme tudi Trdinove dnevnikle, ki ponekod zaradi svoje izredne odkritosti »prehajajo mejo duhovitosti in dostojnosti«. Ker pa obsegajo poleg balzavsko nebrzdanih opisov in izjav tudi važno gradivo, se je urednik odločil za neokrnjeno objavo dveh dnevnikov iz zadnjih let bivanja na Reki.

Urednikove Opombe so tudi v tem zvezku dokaj obsežne in zgledno izčrpne. V njih se skriva veliko temeljitost dela. Mislim pa, da je urednik po nepotrebnem izločil Trdinov opis Ljubljane v menegaškov narečju, saj je spis kljub svoji kratkosti precej več kakor zgolj

Eva Nifergal (Cvetka) in Ivo Pavšič (Kotnik) v zaključnem prizoru drugega dejanja

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINSTVO

Več kvalitetnih uslug

17. februarja je bilo v Klubu ljudskih poslušalcev republiško posvetovanje zavodov za napredek gospodinstva, ki so se ga udeležili predstavniki upravnih odborov ter upravne zavode in občinskih centrov za napredek gospodinstva pa tudi predstavniki občinskih ljudskih odborov in družbenih organizacij. Posvetovanju sta prisostvovali tudi podpredsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije Vida Tomšič ter Maja Janke kot predstavnica Zavoda za urbanizem.

Razprava po poročilih je bila precej živahna in je nakazala vrsto smernic za nadaljnje uspešno delo. V razpravo je posegla tudi tovariška Vida Tomšič, ki je med drugim dejala:

»Zavodi za napredek gospodinstva bi morali črpati svoje naloge iz občinskih družbenih planov in na osnovi potreb v občini planirati svoje delo. Njihova naloga je tudi podpreti družino in prizadevanja, da postane žena produktivna članica skupnosti. Za to pa jo je treba razbremeniti in sicer z resdojbrimi uslugami, ki bodo boljše kot delo, ki bi ga opravila sama. Zavodi morajo biti ne le ohranjevalci ženskega gospodinstvskega poklica, ampak tudi ustanove, ki bodo ženskam

omogočale nove službe in jih zanje usposobile. Občinski centri naj posvetijo vso skrb stanovanjskim skupnostim; njim naj tudi izročijo svoje servise, pomagajo pa naj jim strokovno. Njihova pomoč bo zaželena tudi pri usposabljanju kadrov za delo v servisih stanovanjskih skupnosti.

Osebe, ki dela v servisih, je treba usposobiti; tako je treba čimprej organizirati tečaje za delo v pralnicih. Pri tem naj sodeluje in pralnice materialno podpre industrija pralnih strojev. Saj imamo pri nas že precej pralnic, ki pa potrošnikom še ne nudijo povsem zadovoljivih uslug. Prav tako je izobraževanje potrošnikov v raznih tečajih še vedno skrb zavodov. Ne sicer v kuharskih, kjer se dekleta in žene usposabljuje za

svoja zasebna gospodinstva, ampak na tečajih, kjer si bodo ženske s pridobljenim znanjem pomagale tudi do zaslužkov, na primer pri izdelovanju konfekcije itd.

Velika naloga pa čaka zavode in občinske centre za napredek gospodinstva tudi pri razbremenitvi kmetijskih družin in pri ureditvi družbene prehrane delavcev na kmetijskih gospodarstvih. Seveda pa je treba vodstvom teh gospodarstev predložiti načrte za ureditev družbene prehrane.

Vse to delo pa ni ne naloga zavodov in občinskih centrov za napredek gospodinstva, ampak skupna skrb vseh organov, organizacij ter okrajnih in občinskih ljudskih odborov. Občinski centri naj tudi ne čakajo, da jih kdo pokliče na pomoč pri organiziranju raznih objektov in servisov, temveč naj sami proučijo potrebe na posameznih področjih in predložijo svoje načrte. Njihov uspeh pri tem bo odvisen od sistema dela in načrtov.

Po razpravi, v kateri so ob-

ravnali še vprašanje kadrov v zavodih, so se pogovorili tudi o mlečnih kuhinjah, ki naj se čimprej spremenijo v šolske kuhinje s toplim obrokom hrane. S tem je bilo posvetovanje zaključeno; sklepe, ki bodo smernice za nadaljnje delo, pa bodo izdelali kasneje.

Model kompleta, ki ga vidimo na sliki, je zelo enostaven in praktičen, hkrati pa eleganten. Jopica se na prednji strani zapenja z vrsto svetlih gumbov in je ob robovih obrobljena s trakom iz blaga ali volne. Iz istega blaga je tudi pas. Krilo je gladko in ozko. Komplet bo zelo lep v temnosivi barvi z belimi črticami.

Tudi v Smarjeti se žene pripravljamo na dan žena. Odbor Socialistične zveze je z ostalimi predstavniki množičnih organizacij sklical že 12. februarja prvo sejo, katere smo se udeležile tudi žene iz posameznih vasi. Da bi jubilejno 50. proslavljanje dneva borbenih žena kar najlepše proslavili, smo sklenili zaprositi za pomoč posamezne organizacije in podjetja z našega področja. Žene so se navdušene lotile priprav za prireditve, ki bo 13. marca 1960. Že zdaj vabimo vse žene, da se udeležijo slavlja v počastitev dneva borbenih žena. — Na sliki: takole so smarjetke žene lani proslavljale svoj praznik

Za zdrav in krepak rod

Zapiski z občnega zbora Okrajne zveze PARTIZAN

V našem okraju je 28 društev Partizan, ki imajo 3868 članov, kar predstavlja le 2,5 odst. prebivalcev. Od tega je nad polovico mladine in pionirjev, nad četrtino pa podpornih članov, se pravi takih, ki plačujejo le članarino. Čeprav sta bili v preteklem letu ustanovljeni dve novi društvi — v Gradcu in Čertaljah — se je število članov dvignilo le za 218. V društvih je tudi še vse premalo delavcev, vajencev in kmetičev mladine.

Vsaka večja vas bi morala imeti časovno društvo (zdrav pridelavec) in pionirjev, nad četrtino pa podpornih članov, se pravi takih, ki plačujejo le članarino. Čeprav sta bili v preteklem letu ustanovljeni dve novi društvi — v Gradcu in Čertaljah — se je število članov dvignilo le za 218. V društvih je tudi še vse premalo delavcev, vajencev in kmetičev mladine.

Prav te mesece pred VII. zletom »Bratstva in enotnosti«, ki bo junaja v Novem mestu, morajo društva in zveze izkoristiti za nabiranje novih članov in ustanavljanje društev, kjer so za to pogojli. Vendar tudi po končanem zletu ne sme zavladati mrtvilo.

KADRA NI — NA TEČAJIH PA NI TEČAJNIKOV

Vsa naša društva, tudi močnejša, težijo, da jim manjka vodnikov, inštruktorjev in trenerjev. Ta te-

žava je stara že več let. Partizan Slovenije prireja vsako leto precej tečajev, ki jih tudi okrajna zveza priporoča društvom, toda odziv je bil največkrat slab. Vzroki so različni. Posamezniki za tečaj ne dobe dopustov. Drugod ne najdejo člana, ki bi tudi po tečaju ostal v domačem društvu. V marsikaterem društvu pa za tečaje sploh ne vedo, ker se pošta kje zgubi ali zaloti.

Precej voditeljev se je izklopolo v mladinski delovni brigadi. Ta način vzgoje novih kadrov bodo povzeli tudi letos, s 2 več člani kot lani. Naj ne bo društva, ki ne bi poslalo vsaj enega člana ali članice, ki bo po opravljenem nadaljevalnem tečaju postal prednik.

Društvo Partizan so pri delu veliko pomagali prostovoljni delavci. Opozoriti pa je še, da nekatere občine štipendirajo vse vrste prosvetnega kadra, samo telesnovzgojne zanimajo.

»DANES SEM SE NEKAJ NAUČIL

Največ koristi imaš od športa, če ga nisi našel. Ni vse to, da brcas žogo tja v tri dni in si pri tem misliš, da si pravi športnik. Vsak član mora zavedati pri splošni vadbi in šele ko obvlada to, se lahko posveti posebnim panogam. Splošna vadba je osnova, da ti teži šport, teže delo, težji napori ne bodo škodovali. Vsak član mora najprej obvladati osnovni program Partizana, pa se sistematično in pestro vzgojo bomo dosegli, da bodo imeli člani po vsaki vaji zvest: »Danes sem se nekaj novega naučil, nekaj pridobil«.

POLITIČNE ORGANIZACIJE IN PARTIZAN

V splošnem nudi politične organizacije društvom Partizan, ki so kolektivni člani SZDL, veliko in vsestransko podporo. Vendar se tudi tu še najdejo nekatere pomanjklivosti, ki naj bi jih izboljšali. Dobe se še organizacije in občine, ki vidijo svoje društvo Partizan samo takrat, kadar naj bi pripravila kakšno proslavo, nastop in podobno, kadar pa jih bi bilo treba finančno in moralno podpreti, pa ne. Ponekod mislijo tudi, da je telesna vzgoja nepotrebno razkošje. V razpravi so telesno vzgojno delo izpostavili za njihovo edino niso kolone in denarne nagrade, ampak, da bo naša mladina zdrava, vesela in močna. Tega ne odtehta nobena stvar.

SPORTNI OBJEKTI

Za šport so potrebni tudi športni objekti: telovadnice, stadioni in drugo. Društva nimajo denarja za njihovo vzdrževanje, zato morajo zanje skrbeti občine. Če pa, kakor vemo, tudi nimajo denarja na pretek in včasih katera vzdrževanja zanemari, pri gradnji in popravilu športnih objektov, predvsem stadionov, pa so — in bi lahko še več — naredili člani društev sami.

TUDI TELESNOVZGOJNE PROBLEME NA ZBORE VOLIVCEV

Člani so razpravljali še o tem, da bi njihova društva, društva, precej, pa nimajo sredstev. Ponekod bi ustanovili društvo, drugod zgradili stadion, pa spet kupili opremo in še to in ono. Tudi te telesnovzgojne probleme povzročajo in sklepajo o njih na zborih volivcev. V našem okraju se kaj takega verjetno še ni zgodilo. Drugod pa tak način reševanja športnih problemov ni več redkost.

LANSKI USPEHI

Lani je bilo po naših društvih precej narejenega. Sodelovali so na več prireditvah, a ne bomo vseh naštevali. Navedli bomo le nekaj najvažnejših. Drugi zlet Partizana v Beogradu, več tekmovalcev in nastopov v počastitev 40. obletnice KPI in SKOJ itd. Sicer pa ste o vseh tekmovaljih in prireditvah brali prav v našem listu.

LETOS NAJVAŽNEJŠI ZLET »BRATSTVA IN ENOTNOSTI«

Najvažnejša letošnja prireditev bo vsekakor VII. zlet »Bratstva in enotnosti«, ki bo od 17. do 19. junaja v Novem mestu. Udeležilo se ga bo predvidoma okoli 15.000 članov Partizana. Sledijo še »Tek mladosti«, »Pohod ob žici okupirane Ljubljane« in še nekatere prireditve večjega značaja. Skozi vse leto je predvidenih tudi nad 20 tečajev, ki bodo večinoma zven okrajnih, tekmovalnih in nastopov ob državnih in občinskih praznikih. Program je zelo obseben in bo zahteval od vseh članov precej truda.

O vsem tem so razpravljali na občnem zboru Partizana okrajne zveze za telesno vzgojo, ki je bil v soboto 20. in nedeljo 21. februarja v Doli Toplica. Razen 58 delegatov so se ga udeležili še predsednik OLO Novo mesto Niko Belonavič, podpredsednik OLO Novo mesto Viktor Zupenič in tajnik Zveze Partizana Slovenije Tomaž Šavnik, predstavnik okrajnih zvez Partizan Karlovac in Ogulin ter ostali gostje.

J. Primo

Tekmovanje strelcev v Črnomlju

19. februarja je občina Črnomelj praznovala občinski praznik. V počastitev tega praznika so bila organizirana razna tekmovalna športna organizacija, med drugimi je tekmovala tudi športna ekipa. Tekmovanje je bilo med ekipami družine, ki se ga je udeležilo 12 ekip, izmed katerih je ena ekipa mladih pionirjev Rudnika Kanizarica in je tekmovala pod istim pogoji kakor za odrasle — 3x10 na 10 metrov.

Ekipa, ki so se udeležili tekmovala: Dve ekipi Rudnika Kanizarica, dve ekipi v obliki ekip vojnih invalidov, ekipa DES Črnomelj, ekipa LM, dve ekipi Gimnazije Črnomelj in ekipa pionirjev Rudnika.

Za doseženo prvo mesto je prva ekipa Rudnika Kanizarica osvojila še drugo leto prehodni pokal. Za drugo in tretje mesto sta ekipi II. ekipa Rudnika Kanizarica in I. ekipa Rudnika Kanizarica.

Balkanski kros v Bukarešti

20. marca 1960 bo v Bukarešti balkanski kros. Zvezni kapetan za žensko ekipo je predvidel tudi dve tekmovalki iz Novga mesta: Julke Hude in Jože Goršna, obe članici TVD Partizan. Prvo izbirno tekmovalno bo že 28. februarja v Zagrebu, drugo pa takoj naslednjo nedeljo prav tam v Zagrebu. Najboljše štiri tekmovalke z izbirnih tekov bodo nastopile v Bukarešti.

Julka Hude nas je na lanskem balkanskem krosu v Beogradu dostojno zastopala, saj je tudi veliko pripomogla k zmagi naše ženske ekipe. Letos je že zgodaj pričela s pripravami in upamo, da uspeh ne bo izostal.

PRIPOROČASE

CENJENIM ODJEMALCEM

KONFEKCIJA PAPIRJA

VIDEM - KRŠKO

»DRUŽINA IN GOSPODINSTVO 1960« od 30. aprila do 15. maja na celotnem razstavnem prostoru Zveznega veleposlaništva. Razstavljanje bo razdeljeno v sejemski in razstavni del. Razstavni del prireditve bo do sestavljal področja: dosežki in rezultati komun ter stanovanjskih skupnosti, območje družine in gospodinstva, stanovanja in graditev, stanovanj, servisi, otroške ustanove, družbena prehrana, tvorovina in prekrba, počitek in razvedrilo, družina in gospodinstvo na vasi. Sodelovali bodo domači in tuji proizvajalci.

PRED OSMIM MARCEM

● V občini Senovo bodo za 8. marec slovesne proslave v starih večjih središčih, v vseh vaseh pa se bodo žene zbrale na zborovanih in se pogovorile o ženskih vprašanjih. Vsakega zborovanja se bo udeležil po en učitelj, ki poučuje tamkajšnje otroke, ker se bodo žene pogovorile tudi o vzgoji otrok.

● Prispevek staršev za mlečne kuhinje v šolah v našem okraju je povprečno 40 dinarjev za otroke na mesec. To je najnižji prispevek v naši republiki. Hrana, ki jo nudijo mlečne kuhinje šolskim otrokom, pa ni nič slab-

ša kot drugod. Pomislimo o tem!

● Za otroški vrtec v Črnomlju so bili vsi starši, ko se je pričel pogovor o njem, zelo vneti. Zdaj je otroški vrtec opremljen in lahko sprejme 45 otrok, toda obiskuje ga le 15 otrok na dan. Starši dajejo raje za večje denarje otroke v varstvo zasebnikom, otroškega vrtca pa občina pri takšni zasedbi ne bo mogla vzdrževati.

● Poskrbimo, da bodo naša naselja za proslavo dneva žena slovesnejša in lepša. Očistimo ceste, pospravimo prostore pred hišami!

Od 5. decembra 1959 do 7. februarja 1960 je bil v Sentjerneju prikrejevalni tečaj, namenjen naprednim gospodinjstvom. Obiskovalo ga je 26 deklet in žena, ki so bile zelo vesele pridobljenega znanja. Hvala se organizatorjem in vodstvu tečaja (Foto: David Plut)

Nekaj črnomaljskih

● Črnomaljski oktet poje že dve leti. Vadi v osnovni šoli. Naštudiranih ima precej narodnih, partizanskih in umetnih pesmi, tako da ne pojejo na vseh prireditvah iste. Nastopajo pri vseh proslavah. Lani so sodelovali pri odkritju spomenika na Kvasici, pri proslavi Dneva republike v Črnomlju, peli so za Dan borca, ko je Mirna gora dobila elektriko in drugod. Za občinski praznik so tudi že nastopili. Kasneje nameravajo obiskati še obrobne kra-

je občine. Oktet je v sklopu KUD »Mirna Jarca« Črnomelj. Težave imajo samo zato, ker so člani okteta precej zaposleni in ne morejo redno hoditi na vaje.

● Učencem osemletke in gimnazije, ki se vozijo z vlakom, je šef železniške postaje odstopil sobo, v kateri lahko čakajo na vlak ali solo. Tu se lahko na toplem tedi uče. Vsi vlakarji so železničarjem za razumevanje zelo hvaležni.

Steklina

Povzročitelj je virus. Zbole pa za to boleznijo lahko razne živali, najpogosteje pes. Tak pes je popadljiv, iz gobca se mu cede sline, vode se boji, dlako ima naježeno, kmalu mu odpovedo zadnje noge. Inkubacija pri človeku traja od dveh tednov do dveh mesecev. Najprej vleče v ugriznjeni mišici. Pozneje pride do slinjenja, strahu pred vodo, besnenja. Pozneje vročina raste, ohromitve lezejo od nog navzgor. Sledi neizbežna smrt. Edino zdravilo je pravočasno cepljenje, takoj po ugrizu.

Smrkavost

Zbole konji in mule. Povzročitelj je bacil. Pojavijo se splošni znaki z vročino, okrog okuženega mesta pa rdečina in pozneje razjeda. Čez kak teden se pojavijo na drugih delih telesa mehurji, ki so gnojni, čez čas drobni mehurčki na koži, ki se tudi zagnajo. Ker so take gnojne razjede tudi v telesu, je bolezen smrtna.

	Usta	Griž	Bezgavke	Kašel	Izpuščaj	Drugi znaki
SKRLATINKA	malinast jezik	angina	lokalne	ni	droben, rdeč, obraz rdeč, Filatov, Pastia	v začetku bruha, ob koncu se lušči
OSPICE	Koplikove pege	angina	lokalne	suh	večji rdeči mozoljčki	vnete oči, iz nosu teče
RDEČKE	enantom na nebu	ni	vse	rahel	ovalni mozoljčki	vnete oči in nos
NORICE	na jeziku in stenah mehurčki	ni	ni	ni	mehurčki, pege mozoljčki, okrogli in ovalni srbi	vse vrste izpuščajev, le videti istočasno

Kaj moramo vedeti o nalezljivih boleznih

Rumena mrzlica

Tudi ta ni doma pri nas. Povzročitelj je virus, prenašalec komar. Začne se kot gripa, po presledku nastopi zlatenica z bruhanjem in glavobolom, ki trajata vse čas bolezni. Bolezen je zelo nevarna.

5. BOLEZNI, KI JIH DOBIMO OD ŽIVALI

Za temi boleznimi bomo predvsem živali. Ljudje jih lahko dobe od njih. Obolenja so nevarna, lahko tudi smrtna.

Črni pršič

Povzročitelj je bacil. Najpogostejše obole ovce in govedo. Poznamo tri oblike bolezni: kožno, pljučno in črevesno. Na koži se naredi rdečina, sredi nje pa trdo, dvignjeno, skoraj črno mesto. Čez nekaj ur nastane iz tega mehur, napolnjen s krvavkasto tekočino. Okolica zateče. Krasta, ki iz tega nastane, je obdana z množico malih mehurčkov. Bezgavke otečejo. Vse boli. Čez kakih deset dni krasta odpade, ostane pa rana, ki se počasi celi. Ves čas ima bolnik vročino, boli ga glava in se počuti slabo. Ta oblika je ozdravljiva. Pljučna in črevesna oblika, ki potekata kot pljučnica s krvavim izpljunkom ter kot krvava driska, sta v nekaj dneh smrtni.

Bruceleze

Povzročajo jih bacili. Za to boleznijo zbole ovce in koze. Če napade človeka, je to malteška mrzlica, kot ji pravimo. Začetek je počasen, vročina počasi raste, čez kakih 10 dni počasi pada, pa zopet raste in pada. To se ponavlja. Vročina je torej valjujoča. Bolezen traja lahko več kot leto dni. Druga vrsta bruceloz povzroča pri nosečih ženah splave.

Smejte se, ljudje!

krat se ga pa res lahko do smrti nalucka. Pa je pil in pil, in ko je bil že tako natreskan, da je kozarce zivala za vrat namesto v usta, so ga dobri prijateljski odnesli domov in ga položili pod tepko. In še nečesa niso pozabili: na tepkino vejo so mu obesili prazno denarnico, ki ga je zjutraj, ko se je prebudil, tako žalostno zevajoča pozdravila, da se mu je kar mlo storilo pri srcu. Pa je kmalu vedel, kaj mu je storiti. Zato je na veji binglajočo denarnico nagovalil:

„Mh, le pij, Tonček, kakor da bi za svoje. Mh, zdaj že vem, ampak je prekasno...“

Dobro smo ga nadelali, so si mislili pivski bratci. Dobro točko imamo za občni zbor bedakov, ki bo na predpustni večer...

PRESTOPNO LETO V ZNAMENJU LUNIKOV

Je že tako, kakor ve koledar povedati. Letos je prestopno leto in zato kanton „prforcen-hauzarji“ prestopiti prag Doma kulture in občni zbor bedakov prirediti za pogrnenimi mizami. Pravijo, da bo,

in mrtve oklicujejo Kurenta. Bobnajo pa po stari navadi, tako kot so se do nekaj let nazaj. Ljudje se zbirajo, usta se jim širijo v smeh, zavijajo se bobnarji v gostilno in praznično slavlje se začne. V pone-deljek ob šestih zvečer je na trgu pred Kuntaričem zborovanje. Od tam gredo po ulicah, svetijo z baklami in nabijajo po starih ciskih, zraven pa pojo: „Selma, Selma, Selma ma...“ Tako lepo ubrano odkorakajo v Dom kulture, kjer je občni zbor. Na odru se pojavi najprej predsednik bedakov s svojim spremstvom, podpredsedniki, odborniki, svetovalci, atašaji in konzuli. Seveda se potem ves ceremonial odvija okoli izvolitve novega predsednika, ki je na najbolj demokratičen način vsako leto drugi, pa če je dober ali slab. Mandat traja samo eno leto in kronani osel si lahko samo enkrat v življenju, sicer bi bilo oslovstvo le preveč resnično. Potem je na odru revija mask, ki jih ocenjuje posebna hudo strokovna komisija. Najboljše maske dobe nagrado. Nato pa bo letos še veliko rajanje, saj ni drugače

čete, ljubi ljudje! Ravnotežje se včasih tudi polomi in servisov za take reči tudi v de-želi šelmanja še nimajo. V to-rek popoldne vozijo tudi orači in verjemite mi, da jih ni treba prav nič režirati. Tako originalno padajo za plugi, da ni treba niti enega kadra po-pravljati. Vse točke kot po lo-ju. Zaključuje je potem v sre-do. Kurent i... najprej na pa-rah, nato pa ga odnese na most in zažgo ter vržejo v vodo. Spotoma prebero še te-stament, nato pa se začne čez kakih osemindeset ur spet normalno življenje v Kosta-

njevici. Ljudje se pogovar-jajo do avgusta o starem, od avgusta naprej pa o novem kurentovanju. In tako čas hi-tro beži, verjemite mi, zlasti če ste takole pri tridesetih letih...

ZAKON NATURE

JE TAK

Zakon nature je tak, da iz majhnega raste veliko, bi re-kel pristo po Koseskem. Pr-forcenhaus mora imeti podmla-dek, tudi bedaki imajo mla-dino in šelmanji prav tako. Toda dokler je človek mlad, mora praznovati podnevi in zato bo otroški karneval za

pustni terek ob pol treh po-poldne. Kakih štiri sto mask se bo videlo ob tej uri. Ma-tere se na moč trudijo, da le-po našemu svoje mlačke. In ti se že tudi nekaj tednov po-govarjajo o tem. Zdjaj so majhni in ne morejo biti tako občudovani kot so starejši, ki s kronami na glavah hodijo okoli.

Toda glavno je vendarle to, da bodo v pustnem času vsi skupaj prepevali tisto znano, preznano vižo, i jo sliši otrok že kot uspavanko in se glasi:

„Selma, Selma, Selma ma, bistri oče Abraham! Kurent naši je bedak, mi smo pa usi glüh tak...“

Če taki nismo, e pa potru-dimo, da bomo in to svetu-jemo tudi vsem tistim, ki bo-do letos prišli na pustno slavlje.

IZ TLAČANSKIH ČASOV

Osmi ali deseti rod pred našim je živel še v čisto drugačnem svetu, kot je današnji. Ljudi je bilo mnogo manj. Bili so tlačani, za katere je bil »bog visoko in cesar daleč«, saj so bili na milost in nemilost izročeni graščakom in njihovim biričem. Tlačan ni smel zapustiti grude (glebae adscriptus), ni smel v sole ali po svetu za boljšim kruhom, ni poznal trgovine, ni znal brati in pisati. Malo kdo je vedel za sebe, kdaj je bil rojen ali koliko je star. V nevihtah so jih strašile čarovnice, točo so jim delali v farovžu ali pa ni bil župnik dovolj močan, da bi jo pregnal iz svoje fare. Sveta so poznali samo toliko, kolikor so ga videli okoli sebe, zvedeli samo toliko stokrat popačenih novic, kolikor so jim jih prinašali odsluženi vojaki, potepuhi in berači. Repatice in druga znamenja na nebu so jim naznanjala vojne in nesreče. Morila jih je lakota in črna smrt, brez zdravnika so brezupno umirali tudi za nadlogami, ki ne veljajo danes nikogar več življenja.

Toda danes bi rad povedal iz starih rokopisov le nekaj o tlačanskem dajatvah pred 250 leti v nekaterih novomeških vaseh. Jama, Regerca vas Prapreče in Brusnice so pod pletersko gosposčino tlačanile jezuitom v Ljubljani. V prav starih časih, še preden je Kristof Kolumb odkril Ameriko in sto let po tistem, so bile tudi vasi Rakovnik, Rajnovče in Črmošnjice pri Stopičah še podložne Pleterskim, pa jih je jezuitski rektor p. Nikolaj Jagnjatovič 28. avgusta 1614 odstopil za neke druge tlačane nekdanjemu karlovkemu glavarju pl. Juriju Gušiču na Pogancih in si v njih pridržal le pravico, da jim tudi v bodoče sodi pleterski sodišče. Rakovnik, Rajnovče in Črmošnjice so morale odrajtovati odteč Pogancem seveda natanko to, kar so prej jezuitom, ki so prišli v mesto deželo zatirati luteransko vero in so dobili zato v užitek gosposčino izumrlih kartuzijanskih Pleterskih.

V vasi Jami je bila okoli l. 1700 ena kmetija podložna Nemškemu viteškemu redu v Ljubljani, dve kmetiji in ena kajža pa Pleterskim. Pozneje se je ena kmetija razdelila v štiri osebenjštine in je bilo to vse, kar se je v četr-tisočletja glede števila domov v Jami spre-menilo.

Regerca vas je štela takrat 14 kmetij. Pet jih je bilo podložnih Pleterskim, dve kapit-lju v Novem mestu, ena Pogancem, ena neki gospe Langenmantel, tri Bajnofu pod Trško goro, ena gospodom Apfalterjem in ena Mordakom na Grmu. Do danes je Regerca vas za več kot trikrat povečala število domov, saj je štela pred zadnjo vojno 48 posestev in eno kajžo. Nekaj novih domov je gotovo nastalo z delitvijo starih gruntov.

Prapreče (jezuitski urbar iz začetka 18. sto-letja govori o Unter Prapretsch, Dolenjih Pra-prčah) so imele 8 kmetij — pred zadnjo vojno 21 od teh 3 pod Pleterskim, 3 pod kapitljem in 2 pod baronom Pelzhofferjem na gradu Mostecu v Kandiji, kjer je danes bolnišnica za pljučne bolezni. Eno od obeh Pelzhofferjevih kmetij je imel prej baron Prenner ali, kot ga imenuje Valvasor, baron Wolf Daniel Brenner z Lukenskega gradu pri Prečni.

bremena so se menjavala od gosposčine do gosposčine, dostikrat tudi v isti gosposčini od vasi do vasi, kakor so pač skozi stoletja nastajala in se razvijala.

Za najvažnejša podložniška bremena si ogledmo Prapreče pri Valtu vasi, saj jih imajo ostale pleterske vasi okoli Novega mesta enake ali zelo podobne.

Pleterski gosposčini, to se pravi jezuitom v Ljubljani, je prapreški tlačan moral zrediti o sv. Jurju ovco z mladitcem. Vsak delovni dan v letu je pošiljal enega delavca na tlako. Ker so imele Pleterske po štajerskih, škofjskih, kostanjeviških, mokronoških, novomeških kra-jih in Suhji krajini preveč podložnikov, so mo-rale nekatere vasi in tudi Praprečani tlako pozneje plačevati v denarju. Po nekaterih va-seh so tlako tudi škrlili na tri ali celo en dan v tednu, za odškodnino za ostale dni pa so mo-rali podložniki prestiti predivo ali volno, to-roviti na konjih ali nositi v koših na hrbtu v Ljubljano desetinsko žito enkrat ali dvakrat na leto oziroma služiti za poštno špe, kolikorkrat so jih jezuiti potrebovali. Zopet drugod so bi-riči po potrebi oznanjali, kdaj naj pridejo tlačani v grad na delo sami in kdaj z živino.

Dolžnost Praprečanov je bila še, da so pleterski gosposčini oskrbovali konjino in ji bili v pomoč tudi v drugih stvareh, če so jih jezuiti potrebovali. So pa oddaljenim in ubožnim va-sem tlako včasih tudi olajševali ali celo čisto odpuščali, kakor na primer Jami ali Regerci vasi. To so storiли najbrž že pleterski kartuzi-jani pred jezuiti; graščak ni odpustil nikomur nikoli nič.

Desetino, to se pravi deseti del vsega pri-delka belih in črnih žit ter prosa, razen ajde, in pa desetino od živinskega pridełka so pobirali v Praprečah kapitljski gosposde v Novem mestu. Kapitlji je dobival od vsakega podlož-nika še po 8 kodelj prediva in kuro. Duhovnim gospodom, ki so s kapitlja prihajali v Toplice počivat in na kopanje, so bili tlačani dolžni preskrbeti toliko drv, kolikor jih je bilo pač treba.

Smihelskemu župniku je moral dajati vsak prapreški grunt skledo pšenice (skleda je mora-la držati najmanj dva firklja) ter 4 kodelje prediva, prav toliko tudi farnemu mežnarju. Tudi župni vikar pri sv. Jakobu v Valtu vasi je dobival skledo pšenice, 4 kodelje prediva, za blagoslov o božiču nemški krajarj 2 solda, cerkovnik v Valtu vasi pa zvrhano skledo pro-sa, o božiču še hleb kruha in klobaso ali na-mesto obojega groš, ki je štel takrat 3 krajcar-je. Za maše za dobro letino je plačevala vsaka kmečka hiša 6 reparjev ali 24 krajcarjev v de-narju.

Od gmajne v Dobravi niso Praprečani nič plačevali, kurjavo pa so si morali, razen dveh kmetov, Jenžeta in Matije Pšeničice, doku-povati.

Za Zvabovo pri Šentjerneju pravi pleterski urbar, da imajo samo toliko lesa, kolikor ga kupijo ali ukradejo.

Iz Grobelj je dajala za kurjavo v Krakovem vsaka kmetija in polkmetija kostanjevskemu samostanu po 6 mernikov ovsa in kopuna, v žetvi en dan 3 žanjice in 4 groše (12 krajcar-jev) zato pa so smeli v jeseni zaganjati svoje

JORG BREU st.; TRGOVINA Z ODPUSTKI V 16. STOLETJU (lesorez)

V Brusnicah so od 20 gruntov in 2 kajž (da-nes šteje vas nad 70 kmetij in 20 kočarjev) pri-padali 4 kmeti Pleterskim, 7 kmetov in 1 kajž Pogancem, prav toliko gradu na Ruperc-vrhu ter 2 kmeti župniku v Šentjerneju.

Tlačan je moral na splošno dajati v naravi ali denarju: v farovž župniku, kaplanom in cerkovniku; župnemu vikarju in mežnarju pri podružnici; gosposčini desetino in tlako; pose-bej za pravico pašne in kurjave ter za tako ime-novane male pravice graščakom za priobljšek v praznikih. Dragi so bili; prepisi posesti (lav-demiji). Kmet ni bil lastnik svojega grunta, ampak samo najemnik in uživalec. Kjer je bil brodnik, je tudi on dobil svoj delež, podobno navadno mežnarjevemu. V poznejših stoletjih so nalagali tlačanu še turški in puntarski da-vek ter mesni krajcar. Od vinogradov je nobi-rala gosposčina poleg desetine tudi posebno gorščino. Sodnika je bilo treba posebej vzdrž-ovati s prispevki v naravi in denarju. Tlačanska

svinje v samostanski gozd v Krakovem in niso plačevali zato nobene pašnine.

Tlačani iz Malega Mraševca pri Kostan-jevici (vas je kupil graditelj Pleterski Hartman od Jorga Schrabassa) so za pašo v Krakovem prav tako dajali po tri žanjice ali namesto tega slu-žili samostanskim lovcom za gonjake. Vrh tega so morali poslati v »zgonu«, to je v svinj-ski pašni v žiru en dan po enega gonjaka.

Seštejmo še vsa bremena na ramah podlož-nika iz Prapreč, da bomo lahko presodili tlača-nove dajatve pred dvema ali tremi stoletji:

vse dni v letu tlaka oziroma plačilo zanjo v denarju; deseti del vsega žitnega pridełka (razen ajde) in živinskega pridełka; posebej še o sv. Juriju ovca z jagnjetom, kura, 2 firklja prosa, 4 firkljev pšenice, 20 kodelj prediva in 28 krajcarjev v denarju. Goldinar je imel ta-krat 60 krajcarjev. Hleb kruha s klobaso pa je bil ocenjen na 3 krajcarje.

IVO PIRKOVIČ

Tak je predsednik bedakov v vsem sijaju svoje vladarske časti — in letos bo, tako zatrjujejo Kostanjevičani, v starem mestu na Krki okoli Pusta še posebno veselo...

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos Kostanjevica kar najslavesneje proslavila bo-žanskega zaščitnika smeha, petja, plesa in vragolij — Ku-renta. V Kostanjevici so to največji prazniki. Od davna je v navadi, da pustne dni mar-sikatero veselo zaokrožijo in kdo bi zameril, če v teh dneh vzamejo v precep vse kar leze in gre. Napake leta pridejo na rešeto javnega mnenja, ki jih obravnava z razkošnim sme-hom in hudomušnostjo. In smeh je potreben in dober kakor kruh. Zato se smeje, de-žela ob Krki, smeje vsaj tri dni v letu na vse grlo, kajti za pustnim smehom pride pomlad in s pomladjo delo in skrbi za setev in žetev — za vsak-danji kruh in življenje...

TOČKE SE ZBIRAJO VSE LETO...

Zgodilo se je, da jo je Tone zavil v gostilno. Ni rad plače-val, ker je težko služil, toda pil je rad. In ljudje so mu dali, čeprav so poznali njego-vo navado. Pa so ga nekoga dne ukanili. Eden od tovari-šije mu je smuknil denarnico, ki jo je imel v žepu in mu je prav ponižno kukala venkaj. Vzel jo je eden od tovarišije in dajal za vino, da je vsa družba pila do zore.

„Le pij, Tonček, kakor da bi za svoje!“, so ga nagovarjali in Tonček je bil navdušen nad radodarnostjo in prešernostjo svojih pivskih bratcev, zato je pil, kolikor mu je duša dala. Včasih je sicer opazil, da si tovarišija mežika med seboj, vendar ga to ni motilo. En-

Miss Chinatown je dobila na-slov »najlepša ameriška Kitaj-ka Carole NG«. Dekle je 19 let stara študentka iz San Franci-sca. Izvoljena je bila izmed 18 tekmo-k za ta naslov iz vseh ZDA. Slovesnost je bila pred kitajskim novim letom. Ven-dar pa je že v samem nazivu zapopadena vsa tragika rasi-zma v ZDA, saj morajo nebel-ci »stanovati po posebnih okra-jih« — četrtih v mestih, kjer sicer prebivajo belci, in je ta segre-gacija obsežna tudi v imenu »Miss kitajskega mesta«.

Neka kalifornijska tovarna muzikalij je izdelala in dala na trg zanimivo novost: majhen tranzistorjski radio sprejemnik, vdelan v krake sončnih naoč-nikov. Vsa naprava stane približno 20.000 dinarjev. Vrvica na sliki je antena za kratko-valovni sprejem. Vsi radio-naočni niso prav nič težji od navadnih sončnih naočnikov.

Dekle prihodnosti pravijo filmski strokovnjaki mladenki na gornji sliki. Ime ji je Yvet-te Milmieux, ima 18 let, je Francozinka po očetu, po matri-ki pa Mehikanska. — Pravkar Yvette dejansko nastopa kot dekle bodočnosti v futurističnem filmu Časovni stroj, ki ga snemajo v Hollywoodu v ZDA.

Avtočiki je prototip težkega motokikla v obliki avtomobila — to je vozilo z dvotaktnim mo-torjem in enim cilindrom na obeh kolesih, sicer pa popol-noma zaprt kot avtomobil.

Minulo jesen so v zavodu Rdeče Sormovo izdelali hidrobus na krilih. Dali so mu ime »Meteor«. Od tedaj je uspešno pre-stal vse preizkušnje in prehaja zdaj v redni promet. Ima pro-stora za 150 pomikov, izdelan je ves iz duranumija, doseže pa hitrost do 80 km na uro. V istem zavodu so že napravili načrte za nov, še večji hidrobus, ki bo lahko vzel na krov 300 potnikov, razvil pa bo hitrost 100 km na uro. Vozil bo po Azovskem in Črnem morju, kjer so delali poskuse tudi z »Meteorjem« (na sliki).

S Kurentom ponorijo radi tudi še marsikje drugje po Dolenjskem; posebno znana so metliška pustovanja. Lani so v Bršljinu pri Novem mestu s takimi obvestili — plakati člani »Kluba veselih norcev« vabili k pokopu svojega patrona...

neki veliko ljudi, da bedaštvo povsod porajajo, in da se bo do prav zato z vseh koncev pripeljali na kostanjeviško slavlje. Naj pridejo, spored je prav čeden in bi ga bilo škoda zamuditi. Če bedaštvo ne uspe, je pa tako še bolj zabavno.

KURENT BO NA OKLICIH

Kurent bo na oklicih zadnje nedelje pred pustnim torkom. Takrat gredo kostanjeviški bobnarji po cestah in za žive

kam dati vseh ljudi, ki pri-dejo k tej častitljivi sloves-nosti.

Ce šelmanji niso predolgo čakali torka, gredo potem z medvedom po Kostanjevici. Točen čas tega pohoda se ne da določiti, ker je prihod od-visen, kot rečeno, ali medved lahko hodi po dveh nogah ali ne. Včasih ga odgovorni posl-i obnogene zbora tako utrudijo, da bi najrajši hodil po štirih, čeprav je predpisano, da mora plesati po dveh. Kaj pa ho-

V TRGOVINI

»Gospa, jámčim, da boste samo vi imela tako obleko. Te-ga desena doslej nihče ni ma-ral kupiti.«

ZAREKLO SE JI JE

»Kako, da je vaš mož že doma? Saj ste rekli, da bo šest mesecev na praksi v in-ozemstvu.«

»Veste, ker se je lepo vedel, so ga spustili prej...«

TOLAZBA

Peteršiljkovka je obiskala moža v zaporu. »Dragi Si-me-on, nisem hotela povedati otrokom, da si v zaporu, ker bi jih bilo sram, zato sem jim rekla, da so te obesili.«

CASOPISNO POROČILO

»Pri nas je toliko in toliko gospodarstev. Živine pa toliko in toliko, ali povprečno: na eno gospodarstvo pridejo 3 go-veda, pet prašičev in četr-ti ko-nja.«

DVA BOGATAŠA

Brat slavnega skladatelja Beethovna se je bil zelo obogatil z vojnimi dobavami. Za novo leto je voščil bratu in se podpisal: »Johan van Beetho-ven, lastnik graščine«. Brat — umetnik mu je odgovoril: »Tu-

di jaz voščim, Ludvig van Beethoven, lastnik možgan.«

RADOVEDNI ZAROČENEC

»No, Filomenca, zdaj ko sva si obljubila, da med nama ne bo nobenih skrivnosti, mi pa le povej, kakšne barve so pra-znprav tvoji lasje?«

OBISK

»Ljubi možek, samo za pe-minut skočim nekaj vprašat sosedo. Ti pa vsake pol ure poglej, če juha vre.«

TEŽAVE V BOLNIŠNICI

»Eh, tovarišica doktor,« pravi bolnik mladi simpatični zdravnik, »kaj pomaga: zdra-vite mi rano na nogi, odpirate mi pa drugo na srcu!«

— Boš že nehal ali ne! Saj boš popolnoma pokvaril svojo lepo novo igračo!